

Základní škola Příbram – Březové Hory
Prokopská ulice č. 337, PSČ 261 02
tel. 318623817 tel. fax 318635739
E-mail: 3zs@pbm.czn.cz

**Minimální preventivní program: Program primární prevence sociálně
patologických jevů
2015/2016**

*Tento program je otevřeným materiálem, který je možné kdykoliv doplnit o další náměty,
návrhy, poznatky či informace.*

Mgr. Martina Cvrková
garant programu
školní metodik prevence

Mgr. Jan Pechlák
ředitel školy

V Příbrami 1. 9. 2016

OBSAH

1. Úvod

2. Charakteristika školy

2.1. Charakteristika pracoviště

2.2. Garanti programu

2.3. Tým spolupracovníků

2.4. Východiska při tvorbě programu

2.5. Cíle programu

2.6. Realizace programu

2.6.1. Aktivity pro žáky

2.6.2. Další vzdělávání pedagogických pracovníků

2.6.3. Metodické pomůcky, informace, kontakty

2.6.4. Aktivity pro rodiče

2.6.5. Spolupráce s ostatními odborníky

2.6.6. Volný čas žáků, spolupráce s ostatními organizacemi

2.7. Propagace

2.8. Evidence a efektivita

2.9. Hodnocení MPP za rok 2013/2014

2.10. Plán preventivních akcí na rok 2014/2015

3. Přílohy

3.1. Původ a užití drog

3.2. Záškoláctví, postup při řešení, výchovná opatření

3.3. Projevy šikany, prevence, způsoby řešení

3.4. Metodický pokyn Jak řešit případy související s užíváním návyk látek

3.5. Krizový plán školy

3.6. Seznam vybraných zařízení zabývajících se problematikou prevence sociálně patologických jevů

3.7. Dotazníky, formuláře

1. Úvod

Primární prevence sociálně patologických jevů, zejména v oblasti prevence závadového (rizikového) chování je nedílnou součástí nejen života školy, ale i celé společnosti. Dopady absence aktivit v oblasti primární prevence jsou totiž jen obtížně předvídatelné. Tento program primární prevence sociálně patologických jevů předpokládá u všech pedagogických pracovníků školy systematické, nenásilné působení na žáky v době vyučování i mimo ně. Tím se rozumí především všestranné posilování osobnosti každého dítěte, utváření pozitivních a aktivních životních postojů vedoucích ke zdravým rozhodnutím, uvědomění si odpovědnosti za zdraví vlastní i za zdraví ostatních, vytváření kvalitních hodnotových žebříčků, nabízení pozitivních alternativ činností a chování, trénink v dovednostech odmítat nevhodné, i když mezi spolužáky atraktivní chování (nauč se říkat NE, a to již od nejmladšího školního věku). Program je i nositelem multikulturní výchovy a vzdělávání, které pomáhají v rozvoji prosociálních kompetencí v kontextu multidimenzionálního vnímání postmoderní společnosti dnešního typu, jakožto atributuovlivňujícího míru úspěšnosti socializace dětí a mládeže. Míra úspěšnosti této koncepce je samozřejmě také závislá na aktivní spolupráci rodičů.

2. Charakteristika školy

2.1. Charakteristika pracoviště :

- Okrajová městská spádová škola (cca 28% dojíždějících žáků), škola po celkové rekonstrukci, budova prvního stupně samostatná, budova druhého stupně spojena koridorem s budovou, ve které je umístěna sborovna, ředitelna a dvě třídy. Ke škole patří školní družina, školní jídelna.

- moderní tělocvična s parametry pro sálové sporty

- školní hřiště s umělým povrchem

- počet žáků: 415

- počet členů pedagogického sboru: 33

- vzdělávací dokumenty:

1. – 9. R. RVP ZŠ

Školní vzdělávací program – Naše škola jako místo setkávání při učení, zábavě a sportování

Výuka přírodopisu s výrazným ekologickým zaměřením, třídy se sportovním zaměřením (chlapci – fotbal, dívky – basketbal).

- ke kladům patří vzájemná znalost všech učitelů a žáků

2.2. Garanti programu:

Mgr. Martina Cvrková – školní metodik prevence (absolvovala Studium k výkonu specializovaných činností – prevence sociálně patologických jevů)

2.3. Tým spolupracovníků:

Mgr. Jan Pechlák – ředitel školy

Mgr. Miloslav Lundák – zástupce ředitele školy

Mgr. Ludmila Michálková – zástupce ředitele školy

Mgr. Hana Hájková – výchovný poradce, učitelka dějepisu, českého jazyka, anglického jazyka

Mgr. Jitka Vítková - učitelka 1.st, zástupce metodika PP pro první stupeň

Mezičlánek v přenosu informací – předmětové týmy

Významnou úlohu v tomto projektu hrají třídní učitelé, kteří nesou roli jakýchsi třídních koordinátorů žakovských, školních i mimoškolních, aktivit, které se vztahují k tomuto projektu.

2.4. Východiska při tvorbě programu

Vnější

- Metodický pokyn k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže ve školách a školských zařízeních, Č.j.: 20 006/2007-51
- Metodický pokyn MŠMT ČR Č.j.: 28275/2000-22 k prevenci a řešení šikanování
- Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT ČR na období 2005-2008 Č.j.: 10844/2005-24
- Metodický pokyn MŠMT ČR Č.j.: 10194/2002-14 k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví
- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií České republiky při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané Č.j.: 25884/2003-24
- Koncepce prevence kriminality města na léta 2009 – 2011

Vnitřní

- Školní řád

2.5. Cíle programu

Cíle, které si MPP stanovuje, zcela korespondují s dlouhodobými potřebami primární prevence sociálně patologických jevů. Dále pak akcentují aktuální potřeby primární prevence sociálně patologických jevů ve školním prostředí a situací, které jsou s tímto bezprostředně spjaty. Obecně lze tedy říci, že hlavními oblastmi, v nichž je primární prevence sociálně patologických jevů realizována jsou:

- záškoláctví
- kouření, užívání alkoholu, návykových látek nealkoholového typu – drogové závislosti
- projevy agresivního chování, šikana, vandalismus
- krádeže, drobná kriminalita
- projevy intolerance vůči menšinám – kulturní, národnostní, náboženské aj. (zejm.: xenofobie, rasismus, antisemitismus)

Cíle by měly vždy korespondovat s potřebami jedinců i skupin, kterým je program určen. Jsou to zejména:

- Žáci
- Učitelé
- Rodiče

2.6. Realizace programu

2.6.1. Aktivity pro žáky

Motto: „Kvalitní mimoškolní aktivity, které smysluplně vyplňují volný čas dětí a mládeže, jsou nejučinnější prevencí proti projevům sociálně patologických jevů.“

Hlavní důraz je kladen na potřeby žáků, tedy na princip „jít naproti“ žákům, jejich obecným i individuálním potřebám a zájmům. Jako první krok na cestě k žákům funguje *Žákovská rada*, která ve škole působí od školního roku 1999/2000. Žákovská rada plní roli poradního orgánu ředitele školy. Třídy prvního i druhého stupně jsou reprezentovány dvěma vybranými zástupci, a to již od třetího ročníku. Tato žákovská rada pomáhá mj. řešit zlepšování klimatu školy. Jedním z jejích úkolů bylo, a to ve spolupráci s třídními kolektivy, vytvoření *Školního žákovského kodexu*. Ten řeší zejména pravidla vzájemného soužití ve školním prostředí. V současné době je rada nápomocna při organizování a realizaci školních projektů a participuje na organizaci vybraných akcí školy. Je důležitým mezičlánkem v přenosu informací mezi žáky a vedením školy a naopak.

a) aktivity v rámci výuky:

v rámci předmětových týmů je třeba kontinuálně zpracovávat do jednotlivých předmětů (výukových oblastí) tematické celky, jejichž náplň a obsah lze využít pro primární prevenci sociálně patologických jevů (tento soubor je přílohou tohoto programu a lze jej průběžně doplňovat)

Tematické celky – využití ve vyučovacích předmětech

1. – 5. ročník

Člověk a svět práce

1. období – Člověk a jeho zdraví

- osobní bezpečí - bezpečné chování v rizikovém prostředí
- krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání)
- brutalita a jiné formy násilí v médiích
- služby odborné pomoci
- návykové látky a zdraví - odmítání
- hrací automaty a počítače

2. období: - Lidé kolem nás

- základní lidská práva a práva dítěte
- práva a povinnosti žáků školy
- protiprávní jednání
- ochrana občanů a majetku

2. období: Člověk a jeho zdraví

návykové látky a zdraví

- osobní bezpečí
- základy sexuální výchovy - prevence nemocí HIV/AIDS

6. ročník:

Osv – postoje, hodnoty, poznávání lidí, prevence kouření, alkohol, drogy (Kompletní přehled původu a užití drog viz. Přílohy)

Ov a Rv:

Zdravý způsob života a péče o zdraví

- bulimie, anorexie
- volný čas využití

Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence

- dodržování pravidel bezpečnosti
- prevence šikany

Zeměpis:

Jižní Amerika

- Kolumbie - drogy

Biologie:

Houby - Lysohlávký

Obojživelníci v lese a u vody - jed z kůže

Fyzika:

Osobní bezpečnost

- elektr. spotřebiče
- ochrana před bleskem

7. ročník:

Ov a Rv:

Mezilidské vztahy a pravidla soužití

Hodnota a podpora zdraví - základní lidské potřeby

Biologie:

Organismy provázející člověka - AIDS

Dějepis:

Zámořské objevy

- tabák

Fyzika:

Klid a pohyb těles

- dopravní značky
- bezpečnost dopravy

Tlak, tření

- bezpečnost při bruslení

Newtonovy zákony

- setrvačnost pohybu, bezpečnostní pásy

8. ročník:

Ov a Rv:

Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence

- skryté formy násilí a zneužívání
- odborná pomoc
- bezpečné chování a vlastní odpovědnost
- působení skupin, reklamy a sekt

Vztahy mezi lidmi

- pravidla soužití

Stát a právo

- protiprávní jednání
- kriminalita dětí a mládeže

Biologie:

Krev – Oběhová soustava - Ochrana před nemocemi

Ochrana před nemocemi

Rozmnožování člověka

Zásady správné výživy - předcházení nemocem (bulimie, anorexie)

Vliv na nervovou soustavu - alkohol

Dějepis:

Osídlování Ameriky - nemoci, alkohol

Anglický jazyk:

Zdravý životní styl

9. ročník:

Ov a Rv:

Spolupráce lidí, vztahy mezi lidmi, formy soužití - party

Stát a právo

- právní řád ČR
- právní ochrana občanů
- Ústava ČR
- Zákoník práce
- Občanský zákoník

Biologie:

Výživa a zdraví

Chemie:

Deriváty uhlovodíků

- čichači - zneužívání látek
- aceton

Chemie slouží i ohrožuje

- zneužívání léků
- drogy

ČJ:

vztah dítě a dospělý

- domov, rodina
- útěk, nedorozumění

Fyzika:

Elektrický proud

- bezpečnost

Radioaktivní záření

- ochrana zdraví

Elektrárny

ekologické problémy a ochrana zdraví

Výtvarná výchova: 6. -9. ročník

- práce na aktuální téma, např. vandalismus, zdravá výživa, drogy

v rámci třídnických hodin zařazovat vhodná komunikativní cvičení a hry, která poslouží pro všestranný rozvoj osobnostních předpokladů a prosociálních kompetencí

pokusit se co nejvíce akcentovat prvky osobnostně sociální výchovy ve výuce

každý pedagog okamžitě projedná s třídním učitelem, či garantem projektu – metodikem prevence, potencionální či konkrétní projevy sociálně patologických jevů. Dále pak konzultuje s výchovným poradcem a metodikem prevence jakékoliv zjevné změny v chování, reakcích či v postojích žáka, kterých si všimne, nebo které mu sdělí jiní žáci

v rámci výuky předmětu *přírodopis s výrazně ekologickým zaměřením* se žáci věnují otázkám ochrany životního prostředí, které souvisejí s výukou ke zdravému životnímu stylu

předpoklad pro vytvoření pozitivního vztahu k pohybu a tělesným cvičením vytváří, pro žáky od 1. do 9. tříd, nabídka pohybových a sportovních aktivit v rámci zájmových kroužků

k utváření kladného vnímání sportu, jakožto nedílné součásti běžného života přispívají: každoroční organizace plaveckého výcviku pro žáky 1. - 4. tříd ve spolupráci s Plaveckou školou v Příbrami, organizace lyžařského výcviku pro žáky 7. tříd, realizace zimních sportovních soustředění pro žáky sportovních tříd a škol v přírodě, v jejichž rámci mají možnost vyjet na týdenní pobyty všichni žáci školy, a to každý rok.

b) volnočasové aktivity - kroužky:

Jsou nositeli informace o adekvátním, smysluplném a pozitivně orientovaném trávení volného času. Měly by přinášet emocionální prožitek, uspokojení potřeb kladného ohodnocení a potřeb vyhnout se neúspěchu tzn. zážitek z úspěchu a překonání sebe sama. S tím souvisí i verbální podpora volnočasových aktivit pořádaných mimoškolními organizacemi (DDM, Skaut, Sokol, aj.)

Školní kroužky pro rok 2015/2016

- pěvecký (pro 3. - 9. ročník)
- sportovní (pro chlapce 1. ročník)
- sportovní (pro chlapce 2. - 3. ročník)
- sportovní hry (pro chlapce 4. – 5. ročník)
- sportovní (pro dívky 1. – 5. ročník)

- minibasketbal (pro dívky 2. – 4. ročník)
- fotbalová technika (pro žáky 6. – 7. ročníku, sportovní třídy)
- fotbalová technika (pro žáky 8. – 9. ročníku, sportovní třídy)
- plavání (chlapci 6. – 9. ročník sportovních tříd)
- keramický (pro žáky 1. – 2. ročníku)
- keramický (pro žáky 3. ročníku)
- keramický (pro žáky 4. – 9. ročníku)
- šachy (pro žáky 2. – 4. ročníku)
- gymnastika (pro chlapce 6. a 7. ročníku, sportovní ročník)
- sportovní (pro dívky 4. – 5. ročníku)
- basketbal (pro dívky 5. – 7. ročníku)
- basketbal (pro dívky 8. – 9. ročníku)
- dovedných rukou (4. – 7. ročníku)
- volný přístup do pracovny Informatiky (4. – 9. ročník)
- programování a robotika (4. – 5. ročník)
- matematický (pro žáky 9. ročníku)

c) práce na projektech

Jejich nejvýznamnější rolí je kontinuální vedení žáků k zapojení do určitých oblastí lidského života, které rozvíjí cílevědomost, touhu po poznávání společnosti v širších souvislostech.

□ projektový den, tzv. „VELETRH“, se stal již na naší škole tradicí. Předchozí projektové dny (*Jazykový veletrh*, *Historický veletrh*, *Veletrh – Věda, umění a kultura*, *Cestujeme po EU*, *Historie a současnost Březových Hor*, *Veletrh o zpracování odpadu*) si získaly u žáků i veřejnosti značnou oblibu. Cílem těchto projektů je společná práce na přípravách jednotlivých

témat a její prezentace pro žáky nejen naší školy, rodiče, ale i širokou veřejnost. Pracovní skupiny vznikají podle zájmů o daná témata. Ve školním roce 2014/2015 proběhl „Den s rodiči ve škole“, který byl v rámci komunity naší školy nesmírně kladně přijat. Ve školním roce 2015/2016 projekt Den s rodiči ve škole nebyl realizován, s ohledem na spolupráci při přípravách oslav 800 let města Příbrami.

- Žáci si tímto mj. zkouší spolupráci ve skupinách, kde jsou obvykle zastoupeni žáci 4. - 9. tříd. Smyslem je úsilí o navázání kvalitních vztahů a rozvoj spolupráce mezi žáky 1. i 2. stupně. Skupiny se učí kooperaci nikoliv kompetici, vzájemné úctě a respektu. Předpokládané obtíže, které se mohou projevit, zejména při organizování přípravných schůzek, je učí efektivní komunikaci.
 - Další způsob práce, který se ukazuje jako efektivnější, především v oblasti komunikace a spolupráce, je příprava projektu v rámci jednotlivých tříd, kdy tým (třída) pracuje na dílčím tématu projektu. Z pohledu diagnostiky školní třídy se kooperace ukazuje jako prvek, který pozitivně působí na vztahy ve třídě a jejich zlepšování.
 - Důležitou roli v projektech hraje i spolu práce školy a rodičů. Tato spolupráce přináší významné podněty z pohledu školy a rodiny jako součást komunity.
- Projekt *Masopust* je každoroční školní akcí I. stupně. Žáci se seznamují s lidovými tradicemi a zvyky. Příprava tradiční veselice v maskách s tradičními popěvky a maškarním bálem. Projekt upevňuje vnímání školy ve společensko-kulturním kontextu
- Celoškolní projekt *Sportovní Den pro žáky 2. stupně*, je akcí pro rozvoj fair play, kooperace v heterogenních skupinách na věk a výkon nehledíc.
- Den ochrany zdraví a první pomoci* je celoškolní projekt věnovaný tématu ochraně lidského života a preventivně působí v oblasti zdravého životního stylu i v oblasti ochrany člověka za mimořádných událostí.
- Projekt *Patroni prvňáčků*, představuje spolupráci žáků 8. tříd a budoucích prvňáčků na konci školního roku, kdy pomáhají při třech společných setkáních a přechází v září v další společné akce. Cílem je vytvořit dobré vztahy mezi nejmladšími a nejstaršími žáky.
- V rámci Klubu ekologické výchovy (KEV) jsme zapojeni do projektu UNESCO: „Výchova pro udržitelný rozvoj“, který podporuje ekologickou gramotnost a je zaměřen na pochopení udržitelného rozvoje ve společnosti. Cílem projektu je utváření vědomí a

přesvědčení, že ekologická výchova nesmí být jen záležitostí jedinců, ale je nutné, aby se stávala nedílnou a přirozenou součástí výchovně vzdělávacího působení celé školy.

□ V dalším školním projektu, ve kterém naše škola spolupracuje s odborem životního prostředí MěÚ, zjišťují žáci rozsah městské zeleně na Březových Horách, druhovou skladbu stromů a jejich zdravotní stav.

Recyklohraní a recyklace je jednodenním ekologickým programem pro žáky 1. – 6. ročníku.

□ Projektu, *Revitalizace školního okolí a zahrady*, se od jeho vzniku aktivně zúčastňují, především žáci vyšších tříd. Smyslem a cílem tohoto dlouhodobého projektu je vytvořit za spoluúčasti rodičů i starších žáků na školním dvoře a přilehlé školní zahradě v rámci zdravého životního stylu centrum pro relaxaci a pobyt venku o přestávkách a i pro možnost výuky v přírodě – mimo budovu školy.

d) školní klub

□ Zřízen zároveň jako školní žákovská knihovna, kde mohou žáci smysluplně trávit volný čas před vyučováním, během polední přestávky i po vyučování. Školní knihovna je průběžně za značné finanční spolupráce Spolku přátel školy dovybavována, a to především tituly obsahově hodnotnými a rozvíjejícími. Materiální vybavení školního klubu umožňuje plnit povinnosti, zadávané v jednotlivých vyučovacích předmětech. Žáci zde mohou vypracovat domácí úkoly, referáty atd.). Je však samozřejmě pamatováno i na kvalitní zábavnou literaturu a dostatek stolních her. Škola kontinuálně pořizuje i řadu deskových her, které lze využít i ve výuce. K dispozici je zde rovněž počítačové centrum s internetem. Provoz a plynulý chod je zabezpečen kvalifikovaným personálem – vychovatelka.

e) další aktivity

□ *Klub mladého diváka* – pro žáky 7. - 9. tříd jsou v rámci tohoto klubu ve školním roce pořádány čtyři zájezdy na představení do pražských divadel. Usiluje o rozšíření vzdělání v oblasti kultury, estetické výchovy. Dále pak v oblasti etiky a společenského chování.

□ Školní zahraniční (poznávací a pobytové), zeměpisné, dějepisné a přírodopisné exkurze, které obsahově navazují na výuku – jsou uvedeny v přehledech předmětových týmů.

Projekt „Letem světem středověkem“ – 7. ročníky absolvovaly tematické exkurze, jimiž byla realizována tematická výuka v praxi. (Jako efektivní se ukázala spolupráce s rodiči, přičemž velké uznání patří sponzorům, bez jejichž tiché podpory by projekt nevznikl.)

Spolupráce s Hornickým muzeem v Příbrami – přehled společných akcí v předmětových týmech.

Den Země, který škola pořádá již několik let a v jehož rámci se všichni žáci školy zúčastňují různých aktivit, které souvisejí s poznáváním a ochranou přírody a životního prostředí v okolí školy. Účast na této akci má za předpokladu dobrého metodického využití jistě vliv na vytváření kladných životních postojů v této oblasti.

spolupráce na realizaci oslav 800 let našeho města

exkurze k okresnímu soudu (účast na líčení, exkurze k výročí založení soudu)

f) konzultační hodiny pro žáky a rodiče

Vedle pravidelných setkání rodičů a pedagogů, která jsou zajištěna třídními schůzkami či konzultacemi pro rodiče, existuje možnost speciálních konzultačních hodin. Ty jsou určeny jak žákům školy, tak rodičům. Provozní doba, včetně personálního zabezpečení (výchovný poradce) je uvedena na stálé informační nástěnce.

g) schránka důvěry

Funguje od školního roku 2005/2006. Kompetenci k řešení problémů, které se vyskytnou ve schránce, má výchovný poradce.

h) školní poradenské pracoviště

postupná příprava na jeho uvedení v provoz (plně funkční od 1. 9. 2016)

ch) další

□ Soustavné vzdělávání žáků, učitelů a ostatních pracovníků školy v oblasti zdravého životního stylu a odpovědnosti ke svému zdraví a zdraví druhých. Dále pak vzdělávání vedoucí k připravenosti a zvládnutí sociálně patologických jevů. Vzdělávání žáků probíhá hlavně ve společenskovedních tematických celcích (občanská nauka, ekologie, ekonomika, zdravotověda, . . .).

□ Akce v oblasti primární prevence sociálně patologických jevů:

□ využití širokého spektra nabídky institucí řešících oblast primární prevence rizikového chování, zejména pak o.p.s. Magdalena – kontinuální program pro žáky druhé stupně ZŠ, PČR – besedy (bezpečí v dopravě, kyberšikana, právní vědomí), MěPPB – besedy, o.p.s. Tillius, Agentura KK

□ Upevňování role metodika prevence a výchovného poradce u žáků a rodičů

2.6.2. Další vzdělávání pedagogických pracovníků:

V posledních několika letech došlo ze strany pedagogických pracovníků ke značnému zájmu o vzdělávací akce týkající se primární prevence sociálně patologických jevů. Jako příčinná souvislost se ukazuje snaha o vytváření pozitivního klimatu školy. Celý pedagogický kolektiv absolvoval semináře pořádané Centrem dohody Praha na témata: Primární protidrogová prevence a Komunikativní dovednosti se zaměřením na práci třídního učitele – sociálně psychologické techniky v pedagogické praxi. Na tyto akce navázalo zapojení naší školy do programu *Trvalá obnova školy* a projektu *Dokážu to? - osobnostní a sociální výchova*. Pedagogičtí se aktivně zúčastnili víkendových seminářů a během dvou let získali tzv. stupeň A, a účast zakončili závěrečnými pracemi se stupni B a C.

Další vzdělávací akcí v minulosti bylo zapojení do projektu ESRO - kruh spolupracujících škol TOŠ.

- semináře Co dělat když . . . praktická kuchařka při řešení patologických jevů
- seminář Prevence a řešení šikanování mezi žáky ve škole

□ seminář projektu *Rodina a škola* na téma užší spolupráce s rodinou (Plzeň, Chraštica)

Mezi další vzdělávání pedagogických pracovníků patří i vzdělávání EduAR, ESRO na téma:

- Rozvoj tvořivosti, tvořivé myšlení.
- Emoční asociální rozvoj osobnosti ve vzdělávacím a výchovném procesu.
- konkretizace DVPP:
 - celý pedagogický sbor:
 - Prezentační dovednosti v práci pedagoga, aneb Učím a nenudím
 - Efektivní komunikace v rozvoji osobnosti pedagoga
 - Efektivní komunikace a zpětná vazba
 - Ostatní:
 - Žák s ADHD syndromem a SVP na ZŠ běžného typu
 - Sekty a jejich působení v ČR

Další vzdělávání se týká i metodika prevence sociálně patologických jevů. Metodik prevence se zúčastnil uvedených seminářů a akcí: Zvyšování právního vědomí v oblasti prevence, Krajské konference k primární prevenci. Za tým spolupracovníků se výchovná poradkyně mj. zapojila do Semináře k programu.

V oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků se počítá s prohlubováním již nabytých informací, zkušeností a dovedností. Bude využito nabídky seminářů pořádaných příslušnými organizacemi akcí z nabídek pedagogických center či jiných organizací. Hlavními tématy, dle možností, by mj. měla být: fenomén EMO, klima školy a třídy, vybraná témata a metodika k osobnostně sociální výchově. Dále pak dle individuálního zájmu jednotlivých pedagogických pracovníků.

2.6.3. Metodické pomůcky, informace, kontakty:

□ *Metodické materiály a literatura* jsou součástí učitelské knihovny. Pedagogičtí pracovníci jsou průběžně informováni o novinkách, a to prostřednictvím informačního systému ve sborovnách. Nedílnou součástí informačního systému ve sborovnách je i informační list, ve kterém určený pedagog upozorňuje své kolegy na zajímavé statě či články v odborném tisku, který škola odebírá (mj.: Učitelské noviny, Rodina a škola, Moderní vyučování, Učitelské listy). Dále pak upozorňuje na vybrané statě v odborné literatuře.

□ vybraná literatura a doporučené studijní materiály

Amnesty Internacional: Dětem o Všeobecné deklaraci lidských práv a svobod. Archa, Bratislava 1992

Atkinsonová, R. L. a kol.: *Psychologie*. Praha: Victoria Publishing, 1995

Balcar, K.: Teorie osobnosti. In: Balcar, K.: Úvod do studia psychologie osobnosti. Mach, Chrudim 1991

Čáp, P. - Mareš, J.: *Psychologie pro učitele*. Portál, Praha 2001

Dittrich, P.: *Pedagogicko - psychologická diagnostika*. H + H, Jinočany 1992

Drapela, V.: *Přehled teorií osobnosti*. Portál, Praha 1998

Exnerová, H.: *Základy sociologie*. Policejní akademie České republiky, Praha 1995

Giddens, A.: *Sociologie*. Argo, Praha 1999

Goldmanová, J.: *Jak si nenechat ublížit*. Portál, Praha 1996

Halász, J., Tichý, Š., Hamplová, A.: *Příručka primární protidrogové prevence*. Praha: FACIA – České centrum pro vyjednávání a řešení konfliktů, 2000

Hartl, P.: *Komunita občanská a komunita terapeutická*. Slon, Praha 1997

Havlík, R. - Novotná, M. - Prokop, J.: *Vybrané kapitoly ze sociologie výchovy a vzdělávání*. Karolinum, Praha 1993

Helus, Z.: *Psychologické problémy socializace osobnosti*. SPN, Praha 1977

- Helus, Z.: Vyznat se v dětech. SPN, Praha 1987
- Kasíková, H.: Kooperativní učení - kooperativní škola. Portál, Praha 1997
- Kašparová, Z.: *Modelový Minimální preventivní program v oblasti zneužívání návykových látek. "Škola bez drog"*. Interní materiál ze vzdělávacího semináře přípravy na metodika prevence.
- Keller, J.: Úvod do sociologie. Slon, Praha 1999
- Kolář, M.: *Bolest šikanování*. Praha: Portál, 2001
- Kopřiva, K.: Lidský vztah jako součást profese. Psychoterapeutické kapitoly pro sociální, pedagogické a zdravotnické profese. Portál, Praha 2000
- Kraus, B., Poláčková, V. a kol.: Člověk – Prostředí – Výchova. Paido, Brno 2001
- Mareš, J. – Křivohlavý, J.: Komunikace ve škole. MU, Brno 1995
- Matějček, Z.: Rodiče a děti. Avicenum, Praha 1989
- Matoušek, O. a kol.: Základy sociální práce. Portál, Praha 2001
- Matoušek, O. – Kroftová, A.: Mládež a delikvence. Portál, Praha 2003
- Miovský, M., Trapková, B., Miovská, L.: *Postoje a názory dětí 6. tříd ZŠ k návykovým látkám: metoda ohniskových skupin*. Abstrakt ke konferenci: Hodnocení kvality a efektivity primární prevence užívání návykových látek konané 22. 11. 2004 v Praze
- MŠMT: Pedagogové proti drogám - Program preventivních aktivit uplatňovaných ve školách a školských zařízeních. MŠMAT, Praha 1999
- Nakonečný, M.: *Sociální psychologie*. Prah: Academia, 2000
- Nešpor, K., Pernická, H., Csémy, L: *Jak zůstat fit a předejít závislostem*. Praha: Portál, 1999
- Patáková, E.: *Možnosti školy v oblasti prevence drog*.
- Pelikán, J.: Výchova pro život. ISV, Praha 1997
- Petrusek, M. a kol.: Sociologie. SPN, Praha 1997

- Průcha, J: Multikulturní výchova. ISV, Praha 20001
- Řezníček, I.: Metody sociální práce. Slon, Praha 1994
- Říčan, P.: Agresivita a šikana mezi dětmi. Portál, Praha 1995
- Říčan, P. - Pithartová, D.: Krotíme obrazovku. Portál, Praha 1995
- Stel, J. (ed.): *Příručka prevence alkoholu, drog a tabáku*. Praha: nakladatelství neuvedeno, 1998
- Šimíšková – Čížková, J.: *Přehled sociální psychologie*, Olomouc:Univerzita Palackého v Olomouci, 2004
- Špičák, J.: Prostředí z pohledu sociální pedagogiky. Rektorát Univerzity Palackého v Olomouci, Olomouc 1993
- Tošner, Sožanská: Dobrovolníci a metodika sociální práce v organizacích. Portál, Praha 2002
- URBAN, L.: *Sociologie*. Praha: Eurolex Bohemia, 2006
- Úlehla, I.: Umění pomáhat. Učebnice metod sociální praxe. Renaissance, Písek 1996
- Valenta, J.: Dramatická výchova a Sociálně psychologický výcvik. ISV, Praha 1999
- Valenta, J.: Učit se být. Agentura strom, Praha 2000
- Wagnerová, M.: Psychopatologie pro pomáhající profese. Portál, Praha 2002
- Wagnerová, M.: Vývojová psychologie. Portál, Praha 2000
- Wagnerová, M.: Psychopatologie pro pomáhající profese. Portál, Praha 1999
- Interní materiály projektu EU-dap, zaštiťuje Adiktologie, 1.LF UK v Praze viz www.adiktologie.cz, odkaz primární prevence, projekt EUDAP

Odborné články z časopisu *Prevence*:

Budínská, M.: *Metodický pokyn k primární prevenci sociálněpatologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školních zařízeních*. *Prevence*, ročník 4, číslo 9, rok vydání 2007, s.4-5.

Budínská, M.: *Kompetence v oblasti primární prevence*. *Prevence*, ročník 2, číslo 2, rok vydání 2005, s. 4-5

Piňas, M.: *Dlouhodobý program specifické primární prevence závislostí a dalších společensky nežádoucích jevů ve školách*. *Prevence*, ročník 2, číslo 7, rok vydání 2005, s. 16–17.

Skácelová, L.: *Zkušenosti z práce s rodiči v oblasti prevence rizikového chování žáků*. *Prevence*, ročník 4, číslo 6, rok vydání 2007, s. 6–7

□ V metodické pomůcce KAFOMET pro 1. i 2. stupeň lze nalézt i náměty pro různé aspekty z oblasti protidrogové prevence.

□ Budova druhého stupně disponuje nástěnkou, která nabízí některé základní informace žákům. Mj. uvádí kontakty na vybraná zařízení a instituce působící v oblasti primární prevence sociálně patologických jevů.

□ *Informace o institucích, organizacích a odbornících, kteří působí, v okrese Příbram v oblasti primární prevence, jsou v podobě Portfolia součástí informačního systému pro pedagogy ve sborově prvního i druhého stupně. Portfolio zahrnuje vybraný a rozšířený přehled o činnosti a kontaktech následujících preventivně, diagnosticky a poradensky působících institucí, organizací a odborníků:*

Pedagogicko psychologická poradna Středočeského kraje - pracoviště Příbram –PHDr. Zdeněk Stočes, tel.: 318624085, 318627758, 318627772; ppppb@volny.cz

Střediskovýchovné péče pro děti a mládež – PaeDr. Jana Ptáčková, tel.: 318632266

Krajská hygienická stanice – tel.: 318622056

Odbor sociálních věcí a zdravotnictví – Oddělení sociálně právní ochrany dětí –Bc. Věra Splítková (vedoucí OSPOD) tel.: 318 402 232; tel.: 318622215, 318402249

Centrum adiktologických služeb Příbram, Magdaléna o.p.s. – Mgr. Hana Vavřincová (vedoucí nízkoprahových služeb) tel.: 318 622 010, 318 622 010 , 739 612 018, 739 612 e-mail: cas.pb@magdalena-ops.cz, vavrincova@magdalena-ops.cz

Dětské krizové centrum – www.dkc.cz, Linka důvěry – tel.: 318 631 800

Linka bezpečí – tel.:800 155 555

Růžová linka – tel.: 272 736 263

Rodičovská linka – tel.: 420 283 852 222

Poradna pro rodinu a manželství – tel.: 318 622 571

Nadace naše dítě – www.nasedite.cz

Fond ohrožených dětí – www.fod.cz

Dětská linka bezpečí – tel.: 116 111

www.detskaprava.cz

Národní centrum bezpečnějšího Internetu - www.saferinternet.cz

Vládní kampaň STOP násilí na dětech 2009 - www.stopnasilinadetech.cz

Policie ČR (Mgr. Brejchová) : 974 879 521,(Mgr. Šindlová): 974 879 207

Ponton, občanské sdružení - tel.: 377 220 557 info@ponton.cz

Tilius o.s.- Vít Skalník, tel.:420 731 44 55 01, v.skalnik@tilius.cz

2.6.4. Aktivity pro rodiče:

Kontinuálně probíhá spolupráce se Spolkem přátel školy při finančním zajišťování volnočasových aktivit.

V rámci vydávaného *OBČASNÍKU* budou i nadále rodiče seznamováni s problematikou některé z oblastí primární prevence sociálně patologických jevů (např. články: „*Jak poznat, že moje dítě je šikanováno*“, „*Jak poznat, že moje dítě bere alkohol nebo drogy*“ apod.) Vše se odvíjí od aktuální situace a potřeb jak školy, tak rodičů a žáků

V rámci třídních schůzek se této problematice věnuje zvýšená pozornost, případné zjištěné negativní jevy jsou neprodleně projednávány s výchovným poradcem, školním metodikem prevence a vedením školy.

Radou SPŠ dostává možnost vyjádřit se k realizaci besed s odborníky na vybraná témata s oblasti primární prevence sociálně patologických jevů.

Ve školním klubu je v žákovské knihovně zřízeno i oddělení pro rodiče. V místnosti pro jednání s rodiči Jsou rovněž tituly zejména z nakladatelství PORTÁL, které mají pomoci rodičům především ve výchovných otázkách – např.: „*Co, kdy a jak ve výchově dětí*“, „*Jak naučit děti hodnotám*“, „*Jak nevychovat dítě s pocitem méněcennosti*“, „*Po dobrém nebo po zlém?*“, a mnoho dalších.

2.6.5. Spolupráce s ostatními odborníky:

spolupráce s pracovníky Odboru sociálních věcí a zdravotnictví – Oddělení sociálně právní ochrany dětí

Středisko výchovné péče Příbram – vždy v případě potřeby řešení problémů jak jednotlivců, tak i třídních kolektivů, využití nabídky programů práce s třídními kolektivy

PPP Příbram – spolupráce především ve výchovně vzdělávacích otázkách

Spolupráce s protidrogovým koordinátorem respektive Centrem adiktologických služeb Příbram, Magdaléna o.p.s. (K – centrem pro mládež), krajskou hygienickou stanicí, Tilius, Občanským sdružením Ponton, Policií ČR a popřípadě dalšími nově vzniklými pracovišti, která se touto problematikou budou zabývat.

2.6.6. Volný čas žáků, spolupráce s ostatními organizacemi

Na nástěnce u školní jídelny, která je dostupná všem žákům školy, jsou průběžně vyvěšovány nabídky volnočasových aktivit DDM, ZUŠ, sportovních oddílů a jiných volnočasových organizací a spolků.

Rekonstruované školní hřiště lze využívat nejen pro školní tělesnou výchovu, ale i tak, aby sloužilo dětem a mládeži i ve volném čase.

Nadstavbou výuky ve sportovních třídách je činnost basketbalového oddílu děvčat v rámci Školního sportovního klubu. Tato děvčata se v současné době věnují tréninku 3x týdně a o víkendech hrají mistrovská utkání krajského přeboru jak starších žákyň, tak mladších dorostenek.

Návazností na sportovní přípravu chlapců ve sportovních fotbalových třídách je trénink v žakovských družstvech fotbalového oddílu FK Příbram, se kterým má škola dlouholetou velmi dobrou spolupráci. Dále pak úzká spolupráce s Fotbalovou akademií 1. FK Příbram. Část svého volného času tráví na trénincích přípravek a minipřípravek žáci již od 1. ročníku. Tréninky jsou podle věku 2x – 4x týdně, v sezóně k tomu přistupují každý víkend mistrovská utkání, mimo sezonu celá řada turnajů v hale i venku (v ČR i v zahraničí) a letní i zimní soustředění. O velmi dobré kontinuální spolupráci jistě svědčí i to, že mladší i starší žáci (7. a 9. třídy) hrají již několik let nejvyšší žakovskou soutěž v ČR – Žakovskou ligu.

Škola spolupracuje také s dalšími sportovními organizacemi v blízkém okolí, do nichž chodí žáci školy – Sokol Podlesí a Sokol Březové Hory.

Založením Školního sportovního klubu byla vlastně vytvořena zastřešovací organizace pro další možné sportovní aktivity žáků školy.

2.7. Propagace:

informování o akcích a aktivitách školy v regionálním tisku, Zpravodaji MěÚ a v příbramské kabelové televizi

pořádání výstav prací žáků školy v prostorách školy (výtvarné práce, slohové práce, fotografie aj.)

využívat k účinné propagaci nástěnek ve třídách, školního Občasníku a školního časopisu Život za lavicemi

informační panely a nástěnky

2.8. Evidence a efektivita:

vedení záznamu o akcích a aktivitách v průběhu roku (výchovný poradce.: Mgr. Hana Hájková)

- pro hodnocení efektivitu využít dotazníků (výchovný poradce Mgr. Hana Hájková), slohových prací (učitelé českého jazyka), informační nástěnky, ohlasy a hodnocení rodičů na třídních schůzkách a následně na Radě SPŠ
- otázkami týkajícími se prevence a řešení výskytu sociálně patologických jevů se zabývat i při setkáních *žakovské rady*

2.9. Hodnocení MPP za rok 2015/2016

Zpráva primární prevence sociálně patologických jevů za školní rok 2015/2016

Ve školním roce 2015/2016 jsme skrze Program primární prevence sociálně-patologických jevů, zejména však projevů rizikového chování, realizovali prevenci i řešení problémů tohoto rázu. V uplynulém školním jsme kontinuálně a řádně reflektovali aktuální chování žáků a porušování obecných pravidel morálky, školního řádu i právních norem v prostředí školy. Dále pak jsme reflektovali a integrovali současné trendy v oblasti primární prevence sociálně-patologických jevů, a to zejména s ohledem na aspekt interiorizace právního vědomí jako takového. V primární prevenci se intenzivně zaměřujeme na předcházení jevů negativního typu mj.: verbální a fyzická agrese, projevy šikany včetně kyberšikany, záškoláctví a neomluvená nepřítomnost, včetně podezření z neomluvené nepřítomnosti. Dále pak mj. závislosti (nikotin, omamné a psychotropní látky, alkohol, gamblerství, atd.), poruchy příjmu potravy, multikulturalita a její důsledky. V tomto úsilí je nám nápomocné systematické a nenásilné působení na žáky během výchovně-vzdělávacího procesu. Důraz je kladen na pozitivní vnímání volného času našich žáků. Snažíme se osobnost žáka rozvíjet všestranně a to tak, aby si vytvářel kladné a aktivní postoje k vlastnímu životu, které povedou ke vhodným rozhodnutím, uvědomění si odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých, vytvoření kvalitativně přijatelné hodnotové orientace. Je potřeba u žáků rozvíjet kladné způsoby činností a chování, trénink v dovednostech odmítání nevhodného chování. V uplynulém školním roce jsme tudíž realizovali akce z oblasti primární prevence sociálně patologických jevů, rizikového chování, jejichž cílem bylo tematické, kontinuální a plnohodnotné působení na žáky. Jako platné se jeví zaměření na přímé pedagogické působení

a orientovat se na volnočasové aktivityb našich žáků. Nedílnou součástí preventivního působení je i sebevzdělávání a sebereflexe pedagogů. V průběhu školního roku došlo, přes námi vynaložené úsilí, k výskytu projevů rizikového chování, které jsme museli na úrovni školní i odborné řešit. Jako efektivní se ukázalo včasné mapování nežádoucích jevů a efektivita místního šetření. Dále pak rychlé a odpovědné podávání zpráv příslušným pomáhajícím institucím. Jednotlivé případy byly řešeny ve spolupráci s kompetentními institucemi. Dalším žádoucím prvkem byla i rychlá a včasná spolupráce s rodinou, zákonnými zástupci. Problémy tedy byly vyřešeny vhodně, adekvátně a bez prodlevy s cílem poskytnout individuální i skupinovou pomoc a podporu.

2.1.10. Plán preventivních akcí na rok 2016/2017

Naše škola vychází z dlouhodobého projektu EUDAP II, který je realizován v rámci Osobnostní a sociální výchovy v 6. ročníku.

□ „Ajaxův zápisník“ 1. a 2. ročník Policie ČR

Začlenit nabídku z programu preventivních aktivit organizovaných MP (tematické semináře Zásady bezpečného chování, Zacházení se zábavnou pyrotechnikou, Extremismus v ČR a další)

Návštěva K- centra 9. ročník – centrum adiktologických služeb Příbram

BESIP 4. ročník

Zákony, právní systém 8. ročník

Návštěva soudního projednávání 9. ročník

ochrana člověka za mimořádných událostí – první pomoc ochrana lidského života, IZS Příbram

spolupráce s vybranými občanskými sdruženími (př.:Tilius)

Deníky k OSV (Osobnostně sociální výchova) – Mgr. M. Cvrková, kontinuální mapování psychického, sociálního a emocionálního rozvoje, řešení problémových a modelových situací, apod.

zkvalitnit spolupráci v rovině metodik prevence a rodiče – dotazníkové šetření pro rodiče a zapojit rodiče prostřednictvím tzv. Poučení pro rodiče o minimálním preventivním programu

PŘÍLOHY

3.1. Původ a užití drog

Tematický celek: Využívání a zneužívání chemických látek člověkem

Droga – přírodní nebo syntetická látka, která: ovlivňuje prožívání reality, může vyvolat závislost

Drogová závislost – chorobný stav spojený s nezvladatelnou touhou po opakovaném brání drogy, s tendencí ke zvyšování dávek

Při nedostatku drogy může vzniknout abstinenční syndrom daný existencí psychické, či fyzické závislosti.

Drogy byly původně přírodní látky používané k léčebným účelům.

Kokain – obsažen v listech keře Erythroxyton coca

Hašiš, marihuana – produkty z konopí (*Canabis sativa*)

Opium – z makovic (*Papaver somniferum*)

Dnes je celá řada drog synteticky vyráběných.

Příznaky, rizika:

- *stimulační drogy*: Pervitin, Efedrin, Kokain (poprvé syntetizován 1860 v Německu) Tyto drogy obvykle vyvolávají náladovost, nespavost, mravenčení, vztahovačnost, agresivita, deprese, pocity síly a nadřazenosti, pocení, sucho v ústech, chronická rýma s výtoky z nosu, poškození nosní přepážky, hubnutí, při velkých dávkách hrozí srdeční selhání a riziko smrtelných otrav

- vznik výrazné psychické závislosti, pocity pronásledování, halucinace, poruchy paměti

- *halucinogenní drogy*: LSD, T (téčko); často se objevuje rychlý puls, rozšířené zornice, horší sebeovládání, abnormální chování, riziko nádorů, epileptických záchvatů, horší kontakt s realitou

- *opiáty*: Heroin (syntetizován 1898), Morfin, Kodein

- zvýšené finanční nároky, krádeže, voskově bledá barva kůže, ztráta zájmů kromě zájmu o drogu, ztráta potence u mužů, poruchy menstruace, zanícené stopy po vpichu, riziko infekce (žloutenka, HIV) duševní chýtrání

- předávkování může končit smrtí

- rychlý vznik fyzické a psychické závislosti; odvykací příznaky se projevují rozšířením zornic, průjemem, pocením, nechutenstvím, neklidem

- poškození organismu (játra, mozek, záněty žil,...)

- *těkavé látky*: Toluén, Trichloretylen, benzín,...)

- možnost předávkování s možnou následnou otravou
- poruchy orgánů (játra, plíce, mozek, krev,...)
- funkční poruchy – zhoršení paměti, únava
- psychická závislost
- *tlumivé látky*: analgetika, barbituráty, hypnotika, sedativa, anxiolytika
- možnost předávkování s následnou otravou
- vznik fyzické a psychické závislosti

Tematický celek: 1860 Německo

Poprvé byl izolován čistý *kokain* – byl používán pro místní umrtvení. V roce 1898 byl syntetizován heroin. Sloužil jako běžný farmaceutický výrobek (lék proti kašli i proti závislosti na morfin).

1. světová válka – po celém světě je populární *kokainismus*.

Užití: koření, šňupání, injekce (formy – Kokain, Crack, Amfetamin, Efedrin – stimulační látky)

Příznaky, rizika: náladovost, nespavost, mravenčení, vztahovačnost, agresivita, deprese, pocity síly a nadřazenosti, pocení, sucho v ústech, chronická rýma s výtoky z nosu, poškození nosní přepážky, hubnutí, při velkých dávkách hrozí srdeční selhání a riziko smrtelných otrav. Vznik výrazné psychické závislosti, pocity pronásledování, halucinace, poruchy paměti

Morfinismus

Morfin – masově podáván jako prostředek tišící bolest, hodně lidí ho bralo delší dobu, dostatečnou ke vzniku typického tělesného abstinčního přízraku

První myšlenka (1914) o *substituci* (základní myšlenkou je nahradit braní ilegální nečisté drogy, drogou chemicky čistou a podanou legálně v zařízení k tomu přizpůsobeném. Substituce se používá zásadně jen tam, kde všechny jiné preventivní či léčebné postupy selhaly. Jde o volbu menšího zla a menšího rizika.

Tematický celek: 2. světová válka

Byl objeven syntetický opiát METHADON. Byla to v podstatě analgetická náhražka morfinu v Německu během 2. světové války, kdy přístup k opiu byl omezen. Droga byla původně používána jako analgetikum. Ve 40. letech byl Methadon poprvé užit v Kentucky (USA) jako náhražka za heroin a morfin.

Tematický celek: Homér

Surové opium – nařízeme-li nezralou makovici (mák setý – papaver somniferum), začne z ní vytékat žlutozeleně zbarvená šťáva, která na vzduchu zasychá v beztvárovou, hnědou hmotu.

Takto získané opium se využívalo pro své psychotropní účinky a je známo po tisíciletí. Bylo používáno jako lék i jako omamná droga umožňující chvilkový únik od běžných starostí.

Užití : kouření, injekčně, šňupání (formy – braun, heroin, kodein, morfin)

Příznaky, rizika: odvykací příznaky se projevují rozšířením zornic, husí kůže, zrychleným dechem i tepem, slzením, rýmou, průjmem, pocením, nechutenstvím, neklidem

- zvýšené finanční nároky (krádeže), voskově bledá barva kůže, ztráta zájmů kromě zájmu o drogu, ztráta potence u mužů, poruchy menstruace, zanícené stopy po vpichu, riziko infekce(žloutenka),HIV, tělesné a duševní chátrání

- možnost předávkování (může končit smrtí)

- rychlý vznik psychické i fyzické závislosti

Tematický celek: Velká Británie (Liverpool)

Vyskytly se velké sociální problémy, je zde vysoká nezaměstnanost, chátrají a rozpadají se celé čtvrti, je velká migrace obyvatelstva, roste kriminalita. Asi 80% sociálně slabé mládeže místo alkoholu bere drogy, hlavně MDMA (stimulační droga ecstasy „extáze“). Tato droga se řadí mezi halucenogeny, ale má též stimulační účinky.

Užití: ústy, tripy (forma – MDMA, LSD, TRIP)

Příznaky, rizika: poruchy vnímání, halucinace (někdy děsivé)

- zrychlený puls, zrudnutí v obličeji

- vznik psychického návyku, poruchy sebeovládání, riziko přetrvávající psychické poruchy či její provokace (chorobná vztahovačnost, paranoidita), deprese s rizikem sebevražedného chování

Tematický celek: Frankfurtské usnesení

20. - 22. 11. 1990 ve Frankfurtu nad Mohanem se konalo setkání představitelů měst (Frankfurt, Amsterdam, Hamburk, Curych, Lipsko – jako pozorovatel). Výsledkem jednání je unikátní dokument, který řeší problém drog a nemá v Evropě obdoby. Představitelé měst se shodli, že v těsné součinnosti s Radou měst Evropy a s evropskou sekcí Světové zdravotnické organizace vytvoří kooperační struktury schopné regulovat výměnu zkušeností mezi městy. Navíc budou prodiskutovány a připraveny nové metody týkající se strategie vůči drogám.

Tematický celek: Kolumbie – (Amerika)

Drogová mafie v Kolumbii. Užívá se zejména kokain (přírodní droga, alkaloid je obsažen v listech keře Erythroxylon coca). Listy keře žvýkali již jihoameričtí indiáni.

Užití: kouření, šňupání, injekce (formy – kokain, CRACK, Amfetamin, Efedrin, Pervitin)

Příznaky, rizika: náladovost, nespavost, mravenčení, vztahovačnost, agresivita, deprese, pocity síly a nadřazenosti, při větších dávkách hrozí srdeční selhání a riziko smrtelných otrav
- pocení, sucho v ústech, chronická rýma s výtoky z nosu, poškození nosní přepážky, hubnutí
- vznik výrazné psychické závislosti, pocity pronásledování, poruchy paměti

Tematický celek: Inkové

Inkové znali kokové keře (kokain). Jedná se o přírodní drogu (alkaloid obsažený v listech keře *Erythoxylon coca*). Žvýkání listů bylo společensky tolerované dlouhodobě užívání drogy spjaté s určitou kulturou (dříve rituály). Kokové keře byly spjaty s náboženským a státním životem.

Užívání: šňupání, injekce, kouření, žvýkání listů (forma – kokain)

CRACK – koncentrovaný kokain smíchaný s jedlou sodou

Příznaky, rizika: kašel, tmavý hlen, krvácení z nosu, křečové záchvaty, ztráta hmotnosti, problémy s pamětí, pocity pronásledování, sklon k násilí, deprese, sebevražedné tendence, ...

Tematický celek: Alchymie

Původně se alchymisté zabývali výrobou zlata a výrobou nápoje nesmrtnosti. Rozvoj alchymie – 14. - 17. století.

13. století – výroba ohňové vody (obsah 60% alkoholu)

14. století – voda života (obsah alkoholu ještě vyšší, byla používána v boji proti moru)

Tematický celek: Alkoholy

Deriváty uhlovodíků obsahují charakteristickou skupinu – OH. Většina alkoholů jsou prudké jedy, s lidským zdravím je slučitelný v malých dávkách pouze etanol. Etanol vzniká kvašením cukrů. Pouhým kvašením lze získat pouze přírodní vína s obsahem alkoholu do 13%. Alkoholické nápoje s vyšším obsahem alkoholu se vyrábí destilací kvasného základu.

Příznaky, rizika: stavy neklidu, pocení, třes rukou, poruchy stability, křeče v dolních končetinách, nespavost, depresivní rozklady, náladovost, podrážděnost, ukřivděnost, žárlivost vyhledávání problémů, poruchová kontrola pití, epileptické záchvaty, halucinace, deliria, chronické záněty spojivek, otoky v obličeji, poruchy a poškození zdraví – játra, krevní tlaky, vředy apod., partnerské konflikty, zanedbání rodiny, ztráta zaměstnání, rizika úrazu, chudý životní styl

Tematický celek: Indie

Konopí pochází původně z Indie. Je to nejvíce rozšířená droga na světě. Pro svoje psychotropní účinky byla pěstována již před 5000 léty. Produkty z konopí (marihuana a hašiš) jsou v hinduistickém a islámském náboženství spjaty s rituálním i společenským životem.

Užití: marihuana - kouření

hašiš – přidává se do jídla (cukrovinek, . . .)

Příznaky, rizika: vyšší riziko úrazu a dopravních nehod, neplodnost mužů a poškození plodu u těhotných žen, chronické záněty spojivek, hltanu, dýchacích cest, povahové změny, citové otupění ztráty hodnot, oslabení imunitního systému, riziko rakovinových nádorů

Tematický celek: Středověká alchymie

Nejprve snaha o nalezení elixíru jako prostředku k prodloužení života.

13.století – „ohňová voda“ – velký obsah lihu

14.století – „voda života“ – procento alkoholu ještě vyšší, byla používána v boji proti moru

Halucinogenní drogy jsou původně spjaty s náboženskými rituály. Některé z nich jsou uctívány jako božstva (kaktus *Echinocactus Williamsi* – účinná látka alkaloid mesolin). Zásah do psychiky je u těchto drog tak silný, že rituální užívání se stává jednoznačným obranným mechanismem).

Užití: halucinogeny syntetické – LSD, TRIP, MDMA, ECSTASY

- halucinogeny přírodní – Mescaline, Psilocybin

Příznaky, rizika: špatné sebeovládání, abnormálnost v chování (ne vždy), nebezpečnost sobě nebo druhým, psychický návyk, nebezpečí pro duševní zdraví, riziko nádorů a epileptických záchvatů, horší kontakt s realitou, někdy přetrvávají depresivní stavy s rizikem sebevražedného chování

Tematický celek: Evropa – Švýcarsko, ČR

Švýcarsko zaznamenalo rychlý vzestup pozitivních HIV případů (25% si nitrožilně aplikující toxikomani). V roce 1988 byl nárůst positivity HIV v této rizikové skupině roven 350% zvýšení v průběhu jednoho roku (muselo dojít k substitučnímu programu – náhražka drogy).

Česká republika prochází vývojem, co se týče problematiky substituce. Hlavní problém je s dovozem methadonu, proto je substituční program řešen využitím opiátu DIOLANU (středisko DROP IN). Substituci nelze chápat jako řešení, ale jako volbu menšího zla (tzv. terciální prevence).

Tematický celek: Balkánská drogová cesta

Vede přes území naší republiky (distribuce heroinu z Turecka).

Užití: kouření, injekčně, šňupání (formy- braun, heroin, kodein, morfin)

Příznaky, rizika: odvykací příznaky se projevují rozšířením zornic, husí kůží, zrychleným dechem i tepem, slzením, rýmou, průjmem, pocením, nechutenstvím, neklidem, zvýšené

finanční nároky, krádeže, voskově bledá barva kůže, ztráta zájmů kromě zájmu o drogu, ztráta potence u mužů, poruchy menstruace, zanícené stopy po vpichu, riziko infekce (žloutenka, HIV), tělesné i duševní chátrání, předávkování může končit smrtí, rychlý vznik psychické i fyzické závislosti, poškození organismu (mozek, játra, zánět žil,....)

Tematický celek: Cizokrajné rostliny

Erythoxylon coca – listy kokových keřů obsahují alkaloid kokain (přírodní droga, která se řadí do skupiny stimulačních drog).

Užití: kouřením, šňupáním, injekce (formy – kokain, CRACK, Amfetamin, Efedrin, Pervitin
Příznaky, rizika: náladovost, nespavost, mravenčení, vztahovačnost, deprese, agresivita, pocity síly a nadřazenosti, při velkých dávkách hrozí srdeční selhání a riziko smrtelných otrav, pocení, sucho v ústech, chronická rýma s výtoky z nosu, poškození nosní přepážky, hubnutí, vznik výrazné psychické závislosti, pocity pronásledování, halucinace, poruchy paměti

Tabák – *Nicotina tabacum* – listy rostlin obsahují přírodní drogu nikotin (výroba cigaret, doutníků, tabáku). Semena rostliny byla dovezena z cest Kryštofa Kolumba. Za šířitele kouření tabáku je považován Francis Drake, původně pirát, který byl za vlády Alžběty II. povýšen do šlechtického stavu.

Užití: žvýkání, kouření, šňupání

Příznaky, rizika: nikotin způsobuje závislost

Oxid uhelnatý znemožňuje dostatečné okysličování krve tím, že blokuje hemoglobin. Dehet se usazuje v cévách, zužuje průtok cév, postupně zapříčiňuje ucpání cévy a tím odumírání okolní tkáň. Stane-li se tak v srdci, dochází k infarktu. Ucpaná céva v končetinách může vést k amputaci, zúžení cév v penisu znemožňuje erekci a negativně ovlivňuje pohlavní život.

- riziko vzniku rakovinových nádorů (plíce, hrtan, jazyk, průdušky)

Konopí (*Canabis sativa*)

Původně z Indie, je to nejstarší rostlina pěstovaná pro svoje psychotropní účinky. Doklady o pěstování více než před 5000 léty.

Užití: *marihuana* – koření; *hašiš* – přidává se do jídla nebo cukrovinek

Příznaky, rizika: vyšší riziko úrazu a dopravních nehod, neplodnost u mužů a poškození plodu u těhotných žen, chronické záněty spojivek, hrtanu, dýchacích cest, oslabení imunitního systému, riziko rakovinových nádorů

Tematický celek: Kulturní rostliny, ekosystém polí

Mák (*Papaver somniferum*) – nezralé makovice obsahují žlutozelenou šťávu, která na vzduchu zasychá v beztvárovou hnědou hmotu (opium). Původně používán jako lék, později jako omamná droga (chvilkový únik od starostí). Opium obsahuje celou řadu alkaloidů – morfin, kodein (látky s psychotropním a protibolestivým účinkem).

Užití: kouření, injekčně, šňupání (formy – braun, heroin, kofein, morfin)

Příznaky, rizika: odvykací příznaky se projevují rozšířením zornic, husí kůží, zrychleným dechem i tepem, slzením, rýmou, průjmem

3.2. Záškoláctví, postup při řešení, výchovná opatření.

Doba a způsob uvolňování žáky z vyučování:

Krátkodobá absence – třídní učitel na základě písemné omluvy zák. zást.

Absence delší než 2 dny – ředitel školy na základě písemné žádosti zák. zást. po vyjádření třídního učitele

Zákonný ZÁSTUPCE ŽÁKA JE POVINNEN OMLUVIT JEHO ABSENCI DO 48 hodin. Pokud tak neučiní, třídní učitel ho kontaktuje ihned telefonicky nebo dopisem. Za záškoláctví je považováno i porušování léčebného řádu. Škola může požadovat, pokud je to nezbytné, doložení nepřítomnosti žáka z důvodu nemoci ošetřujícím lékařem, a to pouze jako součást omluvenky vystavené zákonným zástupcem (pokud přesáhne 3 dny nebo ve zcela výjimečných případech i kratší). V případě podezření na záškoláctví, třídní učitel pořizuje kopii týdenní absence pro případ ztráty třídní knihy. Na škole je zřízen výchovný tým, který bude koordinovat řešení záškoláctví, šikany a dalších výchovných problému ve složení: Mgr. Jan Pechlák – ředitel školy, Mgr. Miloslav Lundák – zástupce ředitele školy, Mgr. Hana Hájková – výchovný poradce a příslušný třídní učitel. VŽDY o podezření či skutečné neomluvené a zvýšené omluvené nepřítomnosti informuje ihned třídní učitel výchovnou poradkyni, která tyto údaje vyhodnocuje a informuje ředitele školy.

Řešení:

Do 10 neomluvených hodin – řeší třídní učitel se zákonným zástupcem formou pohovoru (pozvání doporučeným dopisem), provede zápis (viz. protokol č. 1), který podepíše zákonný zástupce (ten obdrží kopii)

Nad 10 neomluvených hodin – svolává ředitel školy výchovný tým za přítomnosti zástupce sociálně právní ochrany dětí (pozvání rodičů doporučeným dopisem), provede zápis (viz protokol č. 2) Nad 25 hodin – ředitel školy zašle bezodkladně oznámení o pokračujícím záškoláctví příslušnému orgánu (viz protokol č. 3) sociálně právní ochrany dětí.

!! V případě opakovaného záškoláctví v průběhu školního roku, pokud již byli zákonní zástupci postiženi pro přestupek, je třeba hlášení o zanedbání školní docházky poslat Polici ČR, kde bude případ řešen jako trestní oznámení pro podezření spáchání trestného činu ohrožení mravní výchovy mládeže. Kopie hlášení o zanedbání školní docházky bude zaslána příslušnému okresnímu úřadu.

Návrh výchovných opatření:

do 3 hodin důtka třídního učitel

do 7 hodin důtka ředitele školy

do 10 hodin druhý stupeň z chování

nad 10 hodin třetí stupeň z chování

Protokol č. 1: Záznam o pohovoru o neomluvené nepřítomnosti žáka

Jméno žáka /žákyně:	
Datum narození:	
Bydliště:	
Škola – třída – ročník:	

Zákonní zástupci žáka navštívili školu:

- na vyzvání

- z vlastního zájmu

Účastníci pohovoru (jméno a prac. zařazení):

Stanovisko výchovného poradce:

Zápis z pohovoru:

Závěry pohovoru, doporučení, dohodnutý další postup:

S uvedenými skutečnostmi zákonní zástupci souhlasí a zavazují se řídit závěry pohovoru.

V případě pokračující neomluvené absence berou zákonní zástupci na vědomí možné následky spojené s přestupkovým řízením, popř. následným trestním oznámením.

Datum:

Podpis zákonných zástupců:

Razítko školy:

Podpis třídního učitele / učitelky:

Protokol č. 2: Zápis z výchovné komise k řešení neomluvené nepřítomnosti žáka

Jméno žáka /žákyně:	
Datum narození:	
Bydliště:	
Škola – třída - ročník:	

Účastníci jednání: zákonní zástupci žáka

třídní učitel

výchovný poradce

vedení školy

kurátor sociálně-právní ochrany dětí

školní metodik protidrogové prevence

zástupce rady školy

ostatní

Předmět jednání:

Výchovná opatření:

Zapsal/a/:

S uvedenými skutečnostmi zákonní zástupci souhlasí a zavazují se řídit závěry tohoto jednání.

V případě pokračující neomluvené absence berou zákonní zástupci na vědomí možné následky spojené s přestupkovým řízením, popř. následným trestním oznámením.

Datum:

Podpis zákonných zástupců

Razítko školy:

Podpis ředitele / ředitelky školy:

Přestupková komise obce či městské části v.....

OZNÁMENÍ O ZANEDBÁNÍ ŠKOLNÍ DOCHÁZKY

Žák/žákyně:	Bydliště:	
R.Č.:	Ročník:	
Rok školní docházky:		
Počet zameškaných hodin celkem:	Dítě je ve výchově:	
Z toho neomluveno:	1) zákon. zástupců: a) obou rodičů b) pouze otce c) pouze matky	
Jedná se o záškoláctví: a) jednorázové b) opakované	2) ostatní:	

Zákonný zástupce:	Bydliště/sídlo:
Zaměstnavatel:	Bydliště/sídlo:
Zákonný zástupce:	
Zaměstnavatel:	

Opatření k řešení záškoláctví přijatá školou:

1/ Ve věci neomluvené absence byli dne.....zákonní zástupci žáka písemně pozváni k návštěvě školy.

2/ Pohovor se zákonnými zástupci žáka se konal dne

3/ Ve spolupráci třídního učitele s lékařem byla ověřena fakta (věrohodnost omluvenky, porušování léčebného řádu apod.).

4/ Výchovným poradcem bylo zpracováno vyjádření k případu záškoláctví.

5/ Vzhledem k pokračujícímu záškoláctví žáka byli dne.....zákonní zástupci písemně pozváni do školy na jednání výchovné komise.

6/ Jednání výchovné komise se konalo dne

7/ Záškoláctví přesáhlo (25)..... neomluvených hodin a pokračuje. Oznamuje se jako přestupek na Školskou přestupkovou komisi
.....

Poznámka:

.....
Datum třídní učitel/učitelka ředitel/ředitelka razítko školy

Přílohy: podklady k jednání Školské přestupkové komise

1. Kopie písemného pozvání zákonných zástupců žáka k návštěvě školy
2. Kopie zápisu z pohovoru se zákonnými zástupci žáka
3. Písemné vyjádření výchovného poradce
4. Kopie písemného pozvání zákonných zástupců žáka na jednání výchovné komise
5. Kopie zápisu z jednání výchovné komise

3.3. Projevy šikany, prevence, postup při řešení a výchovná opatření

Každý pedagogický pracovník důsledně a systematicky vede žáky k osvojování norem mezilidských vztahů založených na demokratických principech, respektující identitu a individualitu žáka a rozvíjí zejména:

Pozitivní mezilidské vztahy a úctu k životu druhého člověka

Respekt k individualitě každého jedince

Etické jednání (humanita, tolerance)

Jedná v souladu s právními normami a s důrazem na právní odpovědnost

Prohlubuje si své znalosti a dovednosti v tomto oboru

Učí žáky přijímat všeobecné hodnoty společnosti, identifikovat se s nimi a jednat v jejich duchu v každodenním životě

Věnuje se problémům dětí na □ třídnických hodinách, hovoří s nimi

Podporuje celoškolské akce, humanitární akce, podíl žáků 2. stupně na organizaci akcí pro žáky 1. stupně, činnost školního klubu a jeho spolupráci se školní družinou, které jsou zahrnuty v minimálním preventivním programu

Snaží se organizovat třídní akce mimo školu (výlety, exkurze.ŠVP), kde je možné vztahy rozvíjet

Projevy šikanování:

Žák je o přestávkách osamocený, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády. Při týmových sportech bývá jedinec volen do mužstva mezi posledními. O přestávkách hledá přítomnost učitelů. Máli žák promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený Působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči. Žák se stává se uzavřeným. Jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje. Jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené. Má zašpiněný nebo poškozený oděv. Stále postrádá nějaké věci. Odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy. Mění svoji pravidelnou cestu do školy a ze školy. Začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole. Má odřenin, modřiny, škrábance, řezné rány, které nedovede uspokojivě vysvětlit

JE TŘEBA VĚNOVAT POZORNOST MLADŠÍM ŽÁKŮM A NOVĚ ZAŘAZENÝM DO TŘÍDY!!!

Mezi další projevy obvykle patří: posměšné poznámky, pokořující přezdívka, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet, kritika žáka, výtky na jeho adresu pronášené nepřátelským, nenávistným, pohrdavým tónem, nátlak na žáka dávat peněžní dary, platit za někoho, příkazy vedoucí k podřizování, nátlak na vykonávání nemorálních a trestných činů či

spoluúčasti na nich, honění, strkání, šťouchání, rány, kopání pokud je oběť neoplácí, rvačky, v nichž jeden z účastníků je zřetelně slabší a snaží se uniknout

Postup při řešení šikanování:

Při jakémkoliv náznaku šikany učitel informuje výchovnou poradkyni, která informuje ředitele školy. Výchovná poradkyně a školní metodik prevence *provedou*:

- rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili, rozhovor s obětí
- nalezení vhodných svědků, individuální konfrontační rozhovory se svědky (ne s oběťmi a agresory), rozhovor s agresory (jednotlivě), případně konfrontace mezi nimi
- zajištění ochrany oběti
- navrhne opatření, která konzultuje s třídním učitelem a ředitelem školy
- provede zápis šetření

Návrh výchovných opatření:

při jakémkoliv prokázaném druhu šikanování: druhý stupeň z chování
diagnostika třídního kolektivu; doporučení třídě, rodičům navštívit kurzy SV

V mimořádných případech:

- projednání případu ve výchovném týmu se zákonnými zástupci
- doporučení rodičům na realizaci dobrovolného pobytu v diagnostickém zařízení
- podání návrhu k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy
- vyrozumění policejního orgánu, došlo-li k závažnějšímu případu šikanování
- je důležitá součinnost všech vyučujících – **JAK A KDY SE INFORMUJEME O PROBLÉMECH DĚTÍ ZE SVÉ TŘÍDY?**

udělovat výchovná opatření (napomenutí třídního učitele, důtka třídního učitele, ředitelská důtka) během školního roku – nečekat až na poradu, pokud mají být tato opatření výchovná a preventivní

nejdříve upozornit rodiče - návštěva ve škole nebo písemnou formou (dopisem), pokud se nedostaví, nechat si od rodičů podepsat, že byli upozorněni. (musíme mít prokazatelnou formu o předané informaci rodičům!)

třídní učitel informuje ředitele školy ihned o nutnosti udělení důtky třídního učitele i ředitelské důtky (pokud už uskutečnil všechna opatření – rozhovor se žákem, rodiči)

ředitelskou důtku je třeba projednat na mimořádné pedagogické radě a udělat zápis

VE VŠECH PŘÍPADECH POSUZOVÁNÍ PORUŠOVÁNÍ ŠKOLNÍHO ŘÁDU A PRAVIDEL ŠKOLY JE TŘEBA POSTUPOVAT DLE INDIVIDUÁLNÍCH OKOLNOSTÍ, TAK ABY VÝCHOVNÁ OPATŘENÍ BYLA ÚČINNÁ !!!!!!!!!!!!!

3.4. Metodický pokyn „Jak řešit případy související s užíváním návykových látek v prostředí škol“ a školských zařízení

Pojem návykové látky zahrnuje veškeré látky (m. j. omamné a psychotropní), které jsou schopné ovlivnit psychiku člověka, jeho sociální chování a ovládací nebo rozpoznávací schopnosti. **Patří sem také alkohol nebo tabák.** To, co je považováno za OPL, jedy a prekursory, stanoví ve svých přílohách zákon o návykových látkách.¹ Jsou to látky podléhající zvláštnímu způsobu zacházení.

V České republice není stanovena věková hranice pro užívání návykových látek (OPL, alkoholu i tabákových výrobků). Konzumace návykových látek není považována za protiprávní jednání. Jejich užívání osobami mladšími 18 let je ovšem považováno za nebezpečné chování. Každý nezletilec, který se takového jednání dopouští, má nárok na pomoc orgánu sociálně-právní ochrany dítěte.² Navádění k užívání návykových látek, nebo podpora takového chování u osob mladších 18 let jsou zakázány a takové jednání je přestupkem nebo trestným činem. Zakázán je rovněž prodej tabáku a alkoholických nápojů těmto osobám. Užívání návykových látek v prostorách školy v době školního vyučování, na všech školních akcích i při mimoškolní činnosti není přípustné. Všichni zaměstnanci školy mají oznamovací povinnost k řediteli školy v případě, kdy žáci nebo studenti (dále jen „žáci“) omamné látky užívají, distribuují nebo u sebe přechovávají. Při řešení problematiky spojené s užíváním návykových látek je třeba spolupracovat s celou řadou institucí. Spolupráce musí být navázána dříve, než nastanou problémy. Je třeba si vybudovat korektní vztahy s obvodním (místním) oddělením Policie ČR a znát kontakt na specialistu Policie České republiky na oddělení (odboru) obecné kriminality služby kriminální policie a vyšetřování Policie České republiky na okresním (obvodním, městském) ředitelství, popř. správě kraje nebo správě hl. m. Prahy, který se zabývá odhalováním a dokumentováním kriminality dětí, závadového chování dětí, trestnou činností páchanou na mládeži a závadovým jednáním a spolupracuje se školami a školskými zařízeními. V rámci vytváření preventivních programů je užitečné být v kontaktu s Preventivně informační skupinou Policie ČR, která je zřízena u okresních (obvodních, městských) ředitelství policie. Dalšími důležitými kontaktními místy jsou orgány sociálně-právní ochrany dětí v obcích s rozšířenou působností, pracoviště městské (obecní) policie, školská poradenská a preventivně výchovná zařízení, regionální nestátní a neziskové organizace apod.

¹ § 2 zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů.

² § 6 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí.

Doporučené postupy školy

- (1) Vytvořit podmínky pro předcházení výskytu případů užívání návykových látek v prostorách školy v době školního vyučování, včetně všech školních akcí i mimoškolní činnosti.
- (2) Zajistit bezpečnost a ochranu zdraví žáků před škodlivými účinky návykových látek v prostorách školy v době školního vyučování, včetně veškerých školních akcí.
- (3) Školním řádem školy a vnitřním řádem školského zařízení (dále jen „školní řád“) jasně vymezit zákaz užívání návykových látek ve škole, jejich nošení do školy.
- (4) Poskytovat žákům a zákonným zástupcům nezbytné informace nutné k zajištění jejich ochrany před tímto jevem.
- (5) Poskytovat žákům věcné a pravdivé informace o návykových látkách formou, která je přiměřená jejich rozumovému a osobnostnímu vývoji.
- (6) Působit na žáky v oblasti primární prevence užívání návykových látek.
- (7) Do veškerých poučení o bezpečnosti a ochraně zdraví zakotvit informace o nebezpečnosti užívání návykových látek a zákazu jejich užívání při všech činnostech souvisejících se školními aktivitami.
- (8) Poskytovat žákům, kteří mají s užíváním návykových látek problémy, jakož i jejich zákonným zástupcům, informace o pomáhajících institucích a možnostech řešení situace.
- (9) Při řešení případů souvisejících s užíváním návykových látek nebo distribucí OPL je třeba spolupracovat s dalšími zainteresovanými institucemi – Policie ČR, orgány sociálně-právní ochrany dětí, školská poradenská zařízení apod.
- (10) V případech, které stanoví zákon, plnit ohlašovací povinnost směrem k orgánům činným v trestním řízení, orgánům sociálně-právní ochrany obce s rozšířenou působností a zákonným zástupcům žáka.

TABÁKOVÉ VÝROBKY

Ve vnitřních i vnějších prostorách všech typů škol je zakázáno kouřit.³ Kouřit zde nesmějí žádné osoby a není možné ani zřizovat kuřárny nebo místa pro kouření vyhrazená.

³ § 8 odst. 1 b) zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů.

(1) Prostory školy je třeba označit viditelným textem doplněným grafickou značkou zákazu kouření.⁴ Takto je třeba označit vnitřní i vnější prostory.

(2) Školním řádem je nutné kouření v prostorách školy zakázat a stanovit sankce za porušování tohoto zákazu.⁵

Konzumace tabákových výrobků ve škole

(1) V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.

(2) Tabákový výrobek je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.

(3) Pedagogický pracovník dále postupuje podle školního řádu školy: o události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, (zejména odkud, od koho má tabákový výrobek), který založí školní metodik prevence do své agendy.⁶

(4) V případě porušení zákazu kouření informuje třídní učitel zákonného zástupce nezletilého žáka.

(5) V závažných případech (zejména s ohledem na věk nebo chování dítěte) a jestliže se jednání opakuje, vyrozumí škola orgán-sociálně právní ochrany obce s rozšířenou působností. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc.

(6) Z konzumace tabákových výrobků ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním Řádem.

ALKOHOL

Prodej nebo podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let je v ČR zakázáno. Zakázáno je rovněž osobám mladším 18 let alkohol nabízet, anebo je v konzumaci alkoholu podporovat.⁷

(1) Školním řádem škola stanoví zákaz užívání alkoholu v prostorách školy v době školního vyučování i na všech akcích školou pořádaných.⁸

⁴ § 9 odst. 1 zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů.

⁵ 30 odst. 1 c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školný zákon) a § 8 odst. 1 písm. b) zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami.

⁶ příloha č. 3/II vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních – metodické a koordinační činnosti odst. 9.

⁷ § 12 zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů.

(2) Podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let může být trestným činem nebo přestupkem.

Konzumace alkoholu ve škole

(1) V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.

(2) Alkohol je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.

(3) Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.

(4) V případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.

(5) Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník podle školního řádu školy: O události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka (zejména odkud, od koho má alkohol), který založí školní metodik prevence do své agendy a vyrozumí vedení školy.

(6) V případě, že žák není schopný pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.

(7) Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany dítěte obce s rozšířenou působností a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany dítěte obce s rozšířenou působností vyžadovat pomoc.

(8) Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval alkohol ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky.

(9) Jestliže se situace opakuje, splní škola oznamovací povinnost k orgánu sociálně právní ochrany dítěte.⁹ Oznamovacím místem je příslušný odbor obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.

(10) V případě uživatele zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola potřebné informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.

(11) Z konzumace alkoholu ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem. Za nebezpečné a protiprávní jednání je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů.

⁸ § 12 odst. 1 písm. g) zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů.

⁹ § 10 odst. 4 písm. g) zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí.

(12) V případě podezření na intoxikaci žáka může pedagogický pracovník provést orientační test na přítomnost alkoholu (dechová zkouška), ale pouze na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce nebo zletilého žáka či studenta s orientačním testováním žáka na přítomnost alkoholu. Pokud je výsledek testu pozitivní, postupuje pedagogický pracovník obdobným postupem jako je uvedeno od bodu 3. O události sepíše pedagogický pracovník stručný záznam s vyjádřením žáka.

(13) Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem alkoholu, resp. kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

Nález alkoholu ve škole

(1) V případě, kdy pracovníci školy **naleznou v prostorách školy alkohol**, postupují takto:

- a) Tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury.
- b) O nálezů ihned uvědomí vedení školy.
- c) Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu.
- d) Zpracují stručný záznam o události.

(2) V případě, kdy pracovníci školy **zadrží u některého žáka alkohol**, postupují takto:

- a) Zabavenou tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- b) O nálezů ihned uvědomí vedení školy.
- c) O nálezů sepíše stručný záznam, s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen, datum, místo a čas nálezů a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen (nebo který jej odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen/na ředitel/ka školy nebo její/jeho zástupce. Zápis záznamu založí školní metodik prevence do své agendy.¹⁰
- d) O nálezů vyrozumí zákonného zástupce žáka, a v případě, že se jedná o opakovaný nález u téhož žáka, i orgán sociálně-právní ochrany dítěte, kterým je obecní úřad obce s rozšířenou působností.
- e) V případě podezření, že alkohol obsahuje i jiné příměsi a byl nalezen u žáka, který se jím intoxikoval, předají zajištěnou tekutinu přivolanému lékaři.

9 § 10 odst. 4 písm. g) zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí.

¹⁰ příloha č. 3/II vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních – metodické a koordinační činnosti odst. 9.

OPL

Zakázána je výroba, distribuce, přechovávání, šíření i propagace omamných a psychotropních látek, a to bez ohledu na věk žáka a prostředí, ve kterém by k tomu docházelo.¹¹ Zakázáno je rovněž navádění k užívání těchto látek.

(1) Školním řádem škola stanoví zákaz užívání OPL a jejich distribuci a přechovávání. Současně stanoví zákaz vstupu do školy pod jejich vlivem. Školním řádem stanoví rovněž sankci za porušení zákazu.

(2) Ten, kdo se hodnověrným způsobem dozví, že jiný připravuje nebo páchá trestný čin nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle § 187 a 188 a spáchání nebo dokončení takového trestného činu nepřekazí,¹² se sám vystavuje trestnímu stíhání. Překazit takový čin lze tím, že ho včas oznámí orgánům Policie ČR nebo státnímu zástupci.

Konzumace OPL ve škole

(1) V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci OPL v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.

(2) Návykovou látku je třeba žákovi odebrat a zajistit ji, aby nemohl v konzumaci pokračovat.

(3) Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností, pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.

(4) V případě, kdy je žák pod vlivem OPL do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.

(5) Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník podle školního řádu školy. Především ihned zajistí vyjádření žáka a vyrozumí vedení školy.

(6) V případě, že žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.

(7) V případě, že žák není schopný dbát pokynů zaměstnanců školy, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.

(8) Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc.

¹¹ § 187, § 187a, § 188 a § 188a zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon.

¹² § 167 odst. 1 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon.

(9) Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval OPL ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky (dbát pokynů pracovníků školy).

(10) Současně splní oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte.¹³ Oznamovacím místem je příslušný odbor obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.

(11) V případě uživatele zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.

(12) Z konzumace OPL ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem. Nicméně je nutné rozlišovat distributora od uživatele. Uživatel je nebezpečný pouze sobě, distributor všem. Distribuce je trestným činem, užívání OPL je porušením školního řádu.

(13) Navádění jiných žáků k užívání návykových látek je považováno rovněž za nebezpečné a protiprávní jednání.

(14) V případě podezření na intoxikaci žáka může pedagogický pracovník provést orientační test na přítomnost OPL (zkouška ze slin), ale pouze na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce, resp. žáka staršího 18 let s orientačním testováním žáka na přítomnost OPL. Pokud je výsledek testu pozitivní, postupuje pedagogický pracovník obdobným postupem, jako je uvedeno od bodu 3. O události sepíše pedagogický pracovník stručný záznam s vyjádřením žáka.

(15) Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem OPL, resp. kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

Distribuce OPL ve škole

(1) Distribuce OPL je v České republice považována za protiprávní jednání. Je proto zakázána a může být kvalifikována jako trestný čin. Množství, které žák distribuuje, není nijak rozhodující.

(2) Přechovávání OPL je také vždy protiprávním jednáním. Množství, které u sebe žák v danou chvíli má, je rozhodující pro to, aby toto protiprávní jednání bylo blíže specifikováno buď jako přestupek nebo v případě množství většího než malého jako trestný čin, ale toto množství nemusí mít žádný vliv na kázeňský postih, který je stanovený školním řádem.

(3) Jestliže má pracovník školy důvodné podezření, že ve škole došlo k distribuci OPL, musí o této skutečnosti škola vždy vyrozumět místně příslušné oddělení Policie ČR, protože se jedná o podezření ze spáchání trestného činu.

¹³ § 10 odst. 4 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí.

(4) Jestliže se tohoto jednání dopustila osoba mladší 18 let nebo bylo namířeno proti osobě mladší 18 let, vyrozumí škola také zákonného zástupce a orgán sociálně-právní ochrany obce s rozšířenou působností.

(5) Pokud v rámci tohoto podezření zajistí pracovníci školy nějakou látku, postupují způsobem popsaným níže.

Nález OPL ve škole

A. V případě, kdy pracovníci školy **naleznou v prostorách školy látku**, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

(1) Látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.

(2) O nálezů ihned uvědomí vedení školy.

(3) Za přítomnosti dalšího pracovníka školy vloží látku do obálky, napíše datum, čas a místo nálezů. Obálku přelepí, přelep opatří razítkem školy a svým podpisem a uschovají ji do školního trezoru.

(4) O nálezů vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.

B. V případě, kdy pracovníci školy **zadrží u některého žáka látku**, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

(1) Zabavenou látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.

(2) O nálezů ihned uvědomí vedení školy.

(3) O nálezů sepiší stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena, datum, místo a čas nálezů a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byla látka nalezena (nebo který látku odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen/na ředitel/ka školy nebo její/jeho zástupce.

(4) O nálezů vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky a informuje zákonného zástupce žáka.

(5) V případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předají látku zajištěnou výše uvedeným postupem, přivolanému lékaři. Může to usnadnit léčbu, neboť u řady jedů jsou známy protijedy. Další postup nutný k identifikaci látky pak zajistí Policie ČR.

C. V případě, kdy pracovníci školy mají podezření, že **některý z žáků má nějakou OPL u sebe**, postupují takto:

(1) Jedná se o podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku, a proto řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR.

(2) Bezodkladně vyrozumí Policii ČR, zkonzultují s ní další postup a informují zákonného zástupce žáka.

(3) Žáka izolují od ostatních a do příjezdu Policie ČR je nutné mít ho pod dohledem. U žáka v žádném případě neprovádějí osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věci.

II. Jak řešit případy související s krádežemi a vandalismem v prostředí škol

Krádeže, zejména mobilních telefonů, a ničení školního majetku, jsou nejčastějšími formami protiprávního jednání, se kterými se lze v prostředí škol setkat.

Jak postupovat preventivně proti krádežím

(1) Ve školním řádu uvést, že krádeže jsou protiprávním jednáním a jakmile se škola o takovém jednání dozví, bude tuto skutečnost hlásit orgánům činným v trestním řízení, nebo doporučí poškozenému (jeho zákonnému zástupci), aby se na tyto orgány obrátil.

(2) Upozornit žáky a jejich zákonné zástupce, že nošení cenných věcí (zejména věcí malých rozměrů) do školy je rizikové chování, které může vést k jejich odcizení. Škola ve školním řádu, školské zařízení ve vnitřním řádu:

a) zdůrazní, že (cenné) věci, které nesouvisí s vyučováním a vzděláváním nemají žáci do školy nebo školského zařízení nosit nebo

b) ředitel školy ve školním řádu určí způsob zajištění těchto předmětů na určeném místě. I v případě, že bude žákům doporučeno nenesit do školy věci související s vyučováním, nelze se odpovědnosti za škodu způsobenou na vnesených nebo odložených věcech jednostranně zprostit a za klenoty, peníze a jiné cennosti se odpovídá do výše 5 000 Kč (§ 1 nařízení vlády č. 258/1995 Sb., kterým se provádí občanský zákoník); pokud budou věci převzaty do úschovy, hradí se škoda bez omezení.¹⁴

(3) Vést žáky k tomu, aby dokázali protiprávní jednání rozpoznat, byli všímaví vůči svému okolí a v případě, kdy budou svědky takového jednání, ohlásili věc pedagogickému pracovníkovi školy.

Jak postupovat při nahlášení krádeže žákem

(1) O události pořídít záznam na základě výpovědi poškozeného.

(2) Věc předat orgánům činným v trestním řízení (ohlásit na místní nebo obvodní oddělení Policie ČR), nebo poučit poškozeného žáka (jeho zákonného zástupce), že má tuto možnost.

(3) V případě, že je znám pachatel, je třeba nahlásit věc orgánu sociálně-právní ochrany (byli pachatel mladší 18 let) a současně věc předat orgánům činným v trestním řízení.

Jak postupovat preventivně proti vandalismu

¹⁴ § 433 a 434 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

(1) Ve školním řádu uvést, že každý je odpovědný za škody, které svým jednáním způsobil, a proto po něm bude škola požadovat náhradu, jestliže škodu způsobil úmyslně nebo z nedbalosti.

(2) V poučeních o bezpečnosti a ochraně zdraví je třeba se problematice vzniklých škod věnovat a žáky opakovaně upozorňovat na jednání, které k poškození majetku vede a jak se takovému jednání vyhnout.

Jak postupovat při vzniku škody

(1) Jakmile vznikne škoda na školním majetku, je třeba o celé záležitosti vyhotovit záznam a pokusit se odhalit viníka.

14 § 433 a 434 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

(2) V případě, že viníka škola zná, může na něm (jeho zákonném zástupci) vymáhat náhradu škody.

(3) V případě, že nedojde mezi zákonnými zástupci nezletilého dítěte a školou k dohodě o náhradu škody, může škola vymáhat náhradu soudní cestou.

3.5. Krizový plán školy

- 1) Ochrán zdraví žáka (v případě potřeby přivolej lék. pomoc).**
- 2) Zajisti látku.**
- 3) Uvědom vedení školy, látku ulož.**
- 4) Za přítomnosti ředitele nebo zástupce sepiš se žákem záznam. (kdo, kdy, kde, od koho, podpis uživatele) Záznam odevzdej metodiku prevence.**
- 5) Uvědom zákonné zástupce (není-li dostupný orgán sociální ochrany mládeže)**
- 6) V případě OPL uvědom také Policii ČR.**
- 7) V případě opakované konzumace tabáku, alkoholu a u OPL i ojedinělé konzumace či distribuce, platí oznamovací povinnost orgánu sociálně právní ochrany dítěte.**
- 8) Vyvod' sankce odpovídající školnímu řádu.**
- 9) V případě nalezení látky, kterou považuj pracovníci školy za OPL:**
 - a) uvědomí vedení**
 - b) Za přítomnosti dalšího pracovníka vloží látku do obálky, napíše datum, čas a místo nálezů. Obálku přelepí, přelep opatří razítkem školy a uschovají do školního trezoru.**
 - c) O nálezů uvědomí Policii ČR.**
- 10) Zápis se provádí i s žákem, který v prostorách školy najde OPL.**
- 11) V případě podezření, že má žák OPL u sebe:**
 - a) Situaci řeší Policie ČR. Neprovádějí osobní prohlídku ani věci.**
 - b) Vyrozumí Policii, zkonzultují další postup a informují zákonného zástupce.**
 - c) Do příjezdu Policie žáka izolují od ostatních.**
- 12) U krádeže sepsat s poškozeným zápis,**
Upozornit zákonné zástupce, že mohou nahlásit případ na Policii.

1. PŘEDÁVKOVANÍ TLUMIVÝMI LÁTKAMI:

Heroin, braun, metadon, rohypnol a jiné prášky „na spaní“ nebo „na uklidnění“, toluen a další ředidla, která se čichají, A také alkohol, zejména v kombinaci se vším už vyjmenovaným.

Jak předávkovaný vypadá:

- je utlumený nebo v bezvědomí, nereaguje, hroutí se nebo leží, má bledou, Šedou nebo namodralou kůži, studený pot.

Co dělat:

- snažit se ho udržet při vědomí: mluvit na něj, nutit ho, aby odpovídal, chodit s ním, nenechávat ho o samotě, při zvracení ho podržet v předklonu, aby se neudusil.

Pokud se to nedaří:

1. Zavolat záchranku 155 (nejlépe poprosit někoho, aby to udělal) a
2. zjistit, jestli dýchá, zkontrolovat tep.

3. pokud nedýchá:

- zkontrolovat, jestli nemá něčím (zvratky) ucpaná ústa, případně je vyčistit; vytáhnout zapadlý jazyk;
- položit předávkovaného na záda, chytit jeho hlavu oběma rukama zezadu pod bradou, vysunout bradu dopředu a nahoru - hlava jev záklonu, tím uvolníte dýchací cesty;
- prsty mu ucpat nos, zhluboka se nadechnout, jednou mu silně vdechnout do plic, pustit nos a počkat na reakci;
- pokud nezačal dýchat, provádět umělé dýchání (v normálním tempu - asi 12 vdechů za minutu) až do příjezdu sanitky.

4. Pokud nedýchá a nemá hmatný tep, přidáte k umělému dýchání masáž srdce - napnutýma rukama rytmicky stlačovat hrudník (frekvenci 100 stlačení za minutu) v dolní třetině hrudní kosti poměru 30 stlačení hrudníku ku 2 vdechům.

2. ZÁCHVAT KŘEČÍ:**Kdy se to stává:**

- nejčastěji v abst'áku, když dojdou rohypnoly, nitrazepamy, rivotrily, výjimečně bílý heroin (po vysokých dávkách), ale i alkohol;
- někdy po dávce pervitinu nebo bílého heroinu.

Jak to vypadá:

- Rychlý začátek - náhlý pád ze sedu nebo stoje, záškuby rukou, nohou, někdy svalů v obličeji a krku (hlava je stočená na stranu), někdy až prohnutí zad „jako luk“, postižený o sobě neví, z úst mu vytékají sliny.
- Pokud je záchvat lehký, trvají křeče pár minut, pak se postižený zklidní, je ale stále v bezvědomí, po delší době se může sám probírat, neví, co se s ním dělo.
- Hrozí udušení zvratky nebo slinami nebo poranění při pádu a záškubech.

Co dělat:

- Silou podržet hlavu, případně končetiny, předcházet možným zraněním v průběhu záchvatu.
- Uložit do stabilizované polohy na boku, aby odtékaly sliny, případně zvratky, a nezapadl jazyk, kontrolovat tep a dech.
- **volat záchranku 155**

3. AKUTNÍ STAV ZMATENOSTI, AKUTNÍ ÚZKOST, BLUDY, HALUCINACE

Kdy se to stává:

- po pervitinu, tripech, extázi, velkém množství alkoholu, v abst'áku, když dojde heroin, rohypnoly, alkohol.

Jak to vypadá:

- Změněné vnímání reality - postižený vidí ve všem nebezpečí, pronásledovatele, je podezřívavý, nedůvěřivý (tzv. stíha), někdy dokonce nepoznává své známé, někdy vidí na svém těle hmyz nebo červy nebo se jeho tělo divně mění ..., nevěří přesvědčování, že se mu to „jen zdá“. Trpí úzkosti a strachem, neklidem, dělá rychlé pohyby a nesmyslné nebo jen částečně pochopitelné činnosti (skrývá se, slovně i fyzicky útočí na ostatní, aby se přiznali, aby ho nechali být ...).

Co dělat:

- Být s ním, mluvit na něj klidně, tišším hlasem, vysvětlovat, že jeho stav souvisí s požitím drogy, že mu skutečné nebezpečí nehrozí a že mu věříte, že on to cítí zcela reálně, a že s ním zůstanete. Pokud dovolí fyzicky kontakt, vzít ho za ruku, loket, kolem ramen.
- Nikdy nenechávat dotyčného o samotě, bez dozoru, nedělat náhlé a rychlé pohyby nebo akce, které mu dopředu neoznámíte, nemluvit pokradmu s jinými osobami, prostě nezadávat důvody k posílení jeho paranoidity.
- Pokud se stav nezlepšuje nebo dotyčný ohrožuje sebe nebo okolí, volat záchranku 155.

Hasiči: 150

Rychlá záchranná pomoc: 155 Policie: 158

První pomoc

Zjistíme zda postižený dýchá

DÝCHÁ NEDÝCHÁ

Obnovení průchodnosti dýchacích cest

2 – 3 hluboké umělé vdechy

Zjistíme, zda je hmatný puls

HMATNÝ NEHMATNÝ

Ostatní první pomoc: Zahájíme umělé dýchání v kombinaci s nepřímou masáží srdeční

rytmicky stlačovat hrudník asi 80 až 100 krát za minutu (včetně □ vdechů)

střídat přibližně 15 stlačení hrudníku s dvěma umělými vdechy □

Pokračujeme do příjezdu odborné pomoci

3.6. Seznam vybraných zařízení zabývajících se problematikou primární prevence sociálně patologických jevů

- název, kontakty, popis činnosti

PREV-CENTRUM, občanské sdružení

Na Folimance 13 a 15

120 00 Praha 2

Tel. 02/22 56 18 21

www.prevcentrum.cz

ředitel: PhDr. Ivan Skalík

- nabízejí kurzy pro lektory prevence, dlouhodobý program primární prevence pro žáky 6. až 9. tříd ZŠ, interaktivní semináře pro studenty SŠ, semináře pro pedagogy, semináře pro rodiče, vydávání informačních a kontaktních materiálů pro veřejnost, výzkumy četnosti užívání návykových látek

INSTITUT FILIA

Sokolovská 26

120 00 Praha 2

filia @telecom.cz

kontaktní osoby: Jaroslava Ledererová 603 78 33 77

Dagmar Nováková 603 73 53 77

- preventivní programy ve školách (MŠ, ZŠ, SŠ), vzdělávání pedagogů, sociálních pracovníků a dalších, vydávání informačních materiálů

Centrum etické výchovy a prevence sociálně patologických jevů – CEVAP

Lohnického 843

152 00 PRAHA

Tel. 604 888 141

e-mail: rozehnalova@cevap.cz, www.cevap.cz

Nadace Naše dítě

nadace@nasedite.cz

Linka právní pomoci 777 800 002 - právní rady týkající se dítěte

Liga lidských práv - Centrum pro právní ochranu dětí

Adresa: Za Poříčskou branou 12, 189 00 Praha 8

Tel. 224816765

E-mail: deti@llp.cz, <http://www.llp.cz>

Popis činnosti: Liga lidských práv je sdružení právníků zabývajících se ochranou lidských práv ohrožených a znevýhodněných skupin ve společnosti. Její program „Centrum pro právní ochranu dětí“ poskytuje od roku 2001 sociálně-právní pomoc rodinám s ohroženými dětmi. Předností Centra je součinnost právníka, psychologa a sociálního pracovníka s důrazem na kvalifikovanou právní pomoc. Centrum se také zabývá připomínkováním a působením na systémové změny v oblasti dětských práv v ČR.

Servis pro práva dítěte

Moskevská 50, 101 00 Praha 10

Tel. 271722534

E - mail: sppd@seznam.cz, www.sppd.cesky-dialog.net

Popis činnosti: Sdružení podporuje veškeré aktivity, které směřují ke zlepšení života dětí a jejich rodin. Cílem sdružení je hledat cesty k vzájemnému porozumění a respektu.

Česká společnost na ochranu dětí - nevládní organizace jejíž cílem je naplňování Úmluvy o právech dítěte

Ruská 87, 100 00 Praha 10

Tel. 267102333, E-mail: hana.provaznikova@lf3.cuni.cz

Vládní kampaň STOP násilí na dětech 2009

Vláda České republiky realizuje vládní kampaň STOP násilí na dětech

**Úřad vlády České republiky
Sekretariát Rady vlády ČR pro lidská práva
Vladislavova
100 00 Praha 1**

4

info@stopnasilinadetech.cz

Cíl:

- zvýšit povědomí veřejnosti o násilí, formách, příčinách, následcích
- přispět ke zvýšení citlivosti vůči násilí

- snížit toleranci vůči všem formám násilí na dětech

Odborná veřejnost: prohlubování odbornosti, zvýšení osobní angažovanosti v proaktivním postoji k násilí

Občanská veřejnost: veřejné diskuze a monitoring vládních aktivit

Rodičovská veřejnost: zvyšování zodpovědnosti za výchovu dětí a pomoc – pozitivní rodičovství

Děti: porozumění právu na ochranu před násilím a aktivní participace na preventivních strategiích násilí

Poslání: upozornit, že násilí na dětech je základní problém nás všech a zvýšit povědomí o všech formách násilí na dětech

Motto: Mezinárodní den prevence týrání dětí **není jen** 19. listopad, je to každý den.

Děti se učí tím, jak žijí

- Dítě, které je nadměrně kritizováno, se učí odsuzovat.
- Dítě, které vyrůstá v neláskyplném prostředí, se učí prát a zápasit.
- Dítě, které bývá vystavováno posměchu, se začíná stydět.
- Dítě, které je ponižováno, ztrácí sebedůvěru.
- Dítě, které je obklopeno tolerancí, se učí trpělivosti.
- Dítě, které je chváleno, získává sebedůvěru.
- Dítě, se kterým se jedná čestně, se učí spravedlnosti.
- Dítě, které vyrůstá v přátelské atmosféře, se naučí laskavosti.
- Dítě, které žije obklopené pocitem bezpečí, se učí důvěře.
- Dítě, které je bezvýhradně akceptováno a milováno, je schopno prožívat láskyplné vztahy a lásku. (FILIUM)

Adresy, na kterých je také možné se inspirovat při tvorbě projektů nejen Minimálních preventivních programů:

www.mujiweb.cz/Veda/nespor

- zdarma ke stažení publikace o prevenci, možnost mailové konzultace

www.guild.cz/drogy.htm

- informace o projektu Sám sebou, možnost objednávky materiálů, formulace projektů

Seznam vybraných zařízení zabývajících se problematikou primární prevence sociálně patologických jevů na okrese Příbram

Středisko pro děti a mládež – pobočka Příbram

Školní 129

261 01 Příbram 8

Tel: 318632266, ředitel: PaedDr. Jana Ptáčková

Státní zařízení, služby poskytuje bezplatně – poradenství, psychoterapie, metodické vedení, vzdělávání

Cílová skupina klientů 3-18 let

Pedagogicko psychologická poradna Středočeského kraje - pracoviště Příbram

Pod Šachtami 294

261 01 Příbram 4

PhDr. Zdeněk Stočes

tel.: 318624085, 318627758, 318627772; ppppb@volny.cz

Státní zařízení, služby poskytuje bezplatně – poradenství, metodické vedení, vzdělávání

Cílová skupina klientů: 3-19 let

Sdružení ALIAS – Linka důvěry Příbram

Tel: 318631800

kontaktní osoba Libor Michvocík tel: 603170686

Nestátní zařízení, služby v rámci telefonické intervence, vzdělávání

Cílová skupina bez omezení

Psychiatrická ambulance při NsP Příbram

Čechovská 57

261 01 Příbram 8

MUDr. Pavel Žebrakovský

Státní zařízení, služby bezplatné – poradenství, psychoterapie

Cílová skupina klientů bez omezení věkem

Tilius

J. Drdy 487

Příbram VII, tel.: 737 501 748

jednatel: Vít Skalník, tel.: 420 731 44 55 01, v.skalnik@tilius.cz

- Vzdělávací programy zaměřené na bezpečnostní problematiku a prevenci kriminality
- Výuka bojových umění a sebeobrany
- Práce s mládeží a dětmi
- Prezentace ozbrojených složek
- Volnočasové a branné aktivity pro školy a širokou veřejnost
- Outdoorové aktivity, výlety a semináře

Ponton, občanské sdružení

Ponton, občanské sdružení
Podmostní 1
301 12 Plzeň

E-mail: info@ponton.cz
Telefon / fax: 377 220 557

Posláním sdružení je přispívat ke zdravému vývoji dětí, mládeže a rodin z nejrůznějších sociálních a etnických skupin, předcházet jejich sociálnímu vyloučení a napomáhat k jeho odstraňování.

Cíle:

- a) poskytovat specifické typy sociálních služeb, zejména nízkoprahového charakteru, dle potřeb cílových skupin
- b) b) zajišťovat vzdělávací programy pro děti, mládež a rodiny nacházející se v nepříznivé sociální situaci
- c) vytvářet vzdělávací programy přispívající ke zdravému vývoji dětí a mládeže a k odstraňování sociálního vyloučení, realizovat nevýdělečné vzdělávací aktivity zvyšující kompetence učitelů v oblasti sociální integrace
- d) vytvářet další programy dle potřeb cílových skupin
- e) propojovat zdroje jednotlivců, organizací a společnosti a zkvalitňovat tak poskytované služby.

Centrum adiktologických služeb Příbram, Magdaléna o.p.s.

Kontakty Příbram
Žežická 193
261 01 Příbram VII.

Na této adrese najdete:

Centrum adiktologických služeb Magdaléna Příbram
Terénní programy Příbramsko
Centrum primární prevence - Příbram

Centrum adiktologických služeb Magdaléna Příbram

Mgr. Hana Vavřincová
vedoucí nízkoprahových služeb

tel.: 318 622 010 318 622 010

mobil: 739 612 018 739 612 018

e-mail: cas.pb@magdalena-ops.cz

e-mail: _vavrincova@magdalena-ops.cz .

Terénní programy Příbramsko

tel.: 318 622 010 318 622 010

mobil: 605 311 146 605 311 146

e-mail: teren.pb@magdalena-ops.cz

StreetMobil Příbramsko: 737 603 698

Centrum primární prevence - Příbram

Hana Lukešová
zástupkyně vedoucí programu

mobil: 731 625 960 731 625 960

e-mail: prevence@magdalena-ops.cz

3.7. Dotazníky, formuláře

Protokol o převzetí žáka z výuky

Zápis o provedeném pohovoru mezi metodikem a žákem

Zápis o přestupku žáka

Protokol o převzetí žáka z výuky

Jméno a příjmení žáka:

Třída:

Důvod odchodu žáka z výuky:

.....

Instituce, která žáka přebírá:

Jméno a podpis přebírající osoby:

Jméno podpis zástupce školy:

Datum převzetí:

Zápis o provedeném pohovoru mezi metodikem a žákem

Jméno žáka:

Třída:

Datum pohovoru:

Předmět pohovoru:

Vyjádření žáka: souhlasím, nedošlo mi, co se mohlo všechno stát

.....
.....
.....

a) souhlasím, b) nesouhlasím c) proč nesouhlasím

Stanovisko metodika: nerozvážnost, řešeno pohovorem a vysvětlením

.....
.....

Závěr, návrh řešení: znovu poučen se ŠŘ

.....

podpis žáka

.....

podpis metodika

Zápis o přestupku žáka

Jméno žáka:

Třída:

Přestupek:

Datum :

Vyjádření žáka: souhlasím s tím, co napsal/a vyučující

Podpis žáka:

Třídní učitel:

Výchovný poradce:

Metodik prevence:

V Příbrami:

.....

podpis žáka